

bONUM PUBLICUM

Nemzeti Közzolgálati Egyetem • 1808 • 2012

Egyetemi folyóirat

Patyi András rektor

Egyetem a Ludovikán

Fürjes Balázs kormánybiztos

A múlt és a jövő találkozik

Szalay Tihamér építészmérnök

A Ludovika egy és megismételhetetlen

Midőn a karok és rendek az ország védelmi ügyét tárgyalják vala, tanácskozásait nem csupán a jelen időre, hanem a jövőre is kiterjesztették; s hogy fiaik és utódaik nem csak erővel, hanem annál hathatósabban tudománytal is tudjanak hazáért, ősi alkotmányért és a felséges uralkodó házáért harcolni: Ő szent felsége iránti hódolatuk és honszerelmök érzelmeitől indítva, önkéntes ajánlataikból jelentékeny alapot gyűjtöttek össze, melyből az országban nemzeti katonai akadémiát állítani és a hadi tudományokat fejleszteni lehessen. Törekvésüket a felséges császárné és királyné kiváló bőkezűségével segítette elő; Ő szent felsége, legkegyelmesebb királyunk pedig a karok és rendek óhaját kegyes helyesléssel jóváhagyta, s nehogy ez annyira hasznos intézmény létesülése halasztást szenvedjen, a katonai akadémia elhelyezésére Vácson az egykori Terézia-épületet ajándékozta; miért is a karok és rendek Ő felségök trónja körül seregelve, hálás és hódolatos lelkek érzelmeinek kifejezése mellett kérték, hogy az akadémia a felséges asszonynak a magyar nemzet iránt tanúsított szeretetének emlékét megörökítendő,

Ludovikának neveztessek.

A Ludovika Akadémia alapítási könyvének címlapja

Mária Ludovika magyar királyné szobra

TARTALOM

A Ludovikán igazi otthonra lelünk
interjú Patyi András rektorral
04

Az alapítástól az „újraalapításig”
jogszabályi előzmények
08

A múlt és a jövő találkozik
beszélgetés Fürjes Balázs
kormánybiztossal
11

A Ludovika Akadémia története
Siposné Kecskeméthy Klára
14

A Ludovika egy és megismételhetetlen
interjú Szalay Tihamér építésszel
20

A tudás nyugati, a szív magyar
beszélgetés Nagy Ervin országos
főépítésszel
22

Ilyen volt – fotó-összeállítás
24

Minden szereplőt áthat a Ludovika szellemisége
interjú Horváth József főtitkárral
26

Hatékony koordináció és végrehajtás
beszélgetés Bondár Alexszel,
a Beruházási Projektiroda vezetőjével
29

Ilyen lett – fotó-összeállítás
33

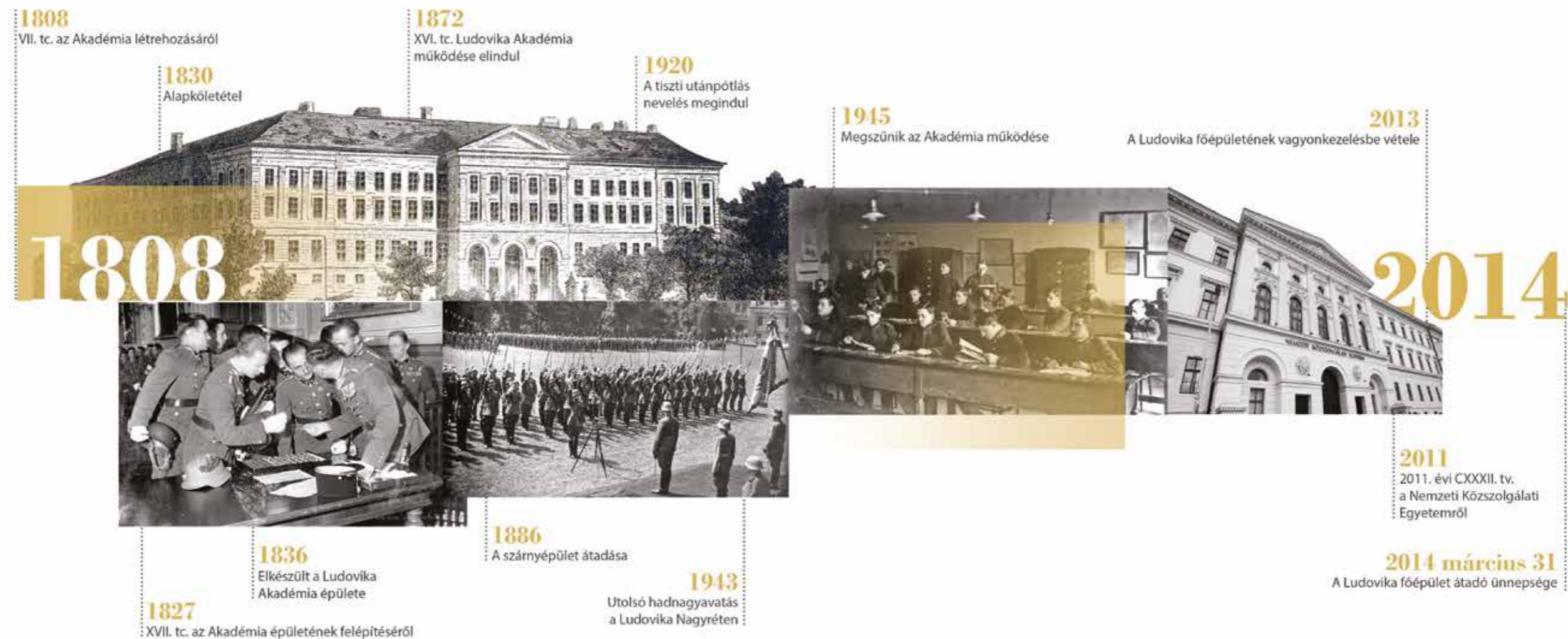
Részekben az egész
érdekességek a főépület
történetéből
36

**Bővülő egyetemváros,
megújuló városrész**
interjú Kocsis Máté
polgármesterrel
39

Diákevek az egykori Ludovika Akadémián
ahogy a volt ludovikások
emlékeznek
41

A Ludovika Campus hallgatói szemmel
44

A Ludovika Campus-beruházás további elemei
47

Bonum Publicum, a Nemzeti Közszolgálati Egyetem havilapja

A Nemzeti Közszolgálati Egyetem megbízásából kiadja az NKE Szolgáltató Kft.

Felelős kiadó: Hegyesi József ügyvezető igazgató • **Felelős szerkesztő:** Szóór Ádám

Állandó munkatársak: Ecker Klaudia, Kóti Gergő, Kovács Zsolt, Szilágyi Dénes, Takács Péter, Túróczi Zoltán, Varga Mátyás

Fotó: Krasznai-Nehrebeczky Mária, Szilágyi Dénes, Tóth László, Vulevity Zsuzsanna, Hadtörténeti Intézet és Múzeum

Grafika, tördelés: Sármay Mónika, Bíró Imre

Nyomda és terjesztés: NKE Szolgáltató Kft.

ISSN 2064-5015

A szerkesztőség címe: NKE Szolgáltató Kft., 1118 Budapest, Ménési út 5. • A szerkesztőség e-mail címe: sajt@uni-nke.hu

A szerkesztőség telefonszáma: 06-1 432-9000/29834 • Hirdetésfelvétel: nkenonprofit@uni-nke.hu, 06-70 410-3285

A hirdetések tartalmáért a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

A LUDOVIKÁN IGAZI OTTHONRA LELÜNK

Interjú Prof. Dr. Patyi András rektorral

Nemcsak fizikai, hanem szellemi honfoglalásnak is tartja a Ludovika Főépületébe költözést az intézmény rektora. Patyi András szerint a kiemelt kormányzati beruházásként megvalósuló Ludovika Campus-projekt több évtizedes elmaradást pótol, hiszen az intézmény jogelődjeinél a rendszerváltás óta nem történt ingatlanfejlesztés. A rektor úgy véli, az egyetem megalapítása a magyar állam újjászervezésének egyik jelentős újítása, amelynek nemcsak szimbolikus állomása a főépület birtokbavétele.

A Ludovika Campusra költözés fontos mérföldkő az egyetem életében. Ön szerint mi az igazi jelentősége ennek?

Három évvel ezelőtt indult meg az egyetem jogi és igazgatási értelemben vett megszerzése. Ezzel egy időben szintén elkezdődött annak a helynek a keresése, ahol megalakulását követően új otthonra talál az egyetem. Az intézmény Fenntartói Testületének tagjai és a minisztériumi szakemberek viszonylag hamar döntöttek a Ludovika-főépület és az Orczy-kert átalakításáról. Számunkra az új egyetemi campus nagyon sokat jelent, hiszen oktatási, nevelési és kutatási munkánk igazi otthona, központja lesz. Nyugodtan kijelenthetjük, hogy nemcsak fizikai, hanem szellemi honfoglalás is ez egyben.

Melyek voltak az első személyes emlékei a Ludovika felújítása előtti időszokról?

2011 őszén látogattam meg először a főépületet egy bejárás keretében. Akkor még „szendvics jelleggel” használta azt a Magyar Természettudományi Múzeum, azaz a használatban lévő pince, földszint és tetőtér kivételével az első és második emelet szinte téglára visszabontva, felújításra váró, romos állapotban fogadott minket. 2012 májusában az egyetem működési rendszerének kialakítását érintő, sok energiát igénylő szervezőmunkánk egyik gyümölcseként megszületett az a kormányhatározat, amely döntött arról, hogy a Ludovika-főépület egyetemünk központi épülete lesz, és az Orczy-parkban lesz az új egyetemi campus. A döntés értelmében a régi épületek helyén jelentős volumenű beruházást indítottunk el, és a szintén elhanyagolt állapotban lévő park is megújul, és a zöldfelület is növekszik. A Kormány támogatásával összességében olyan komoly fejlesztést tudtunk elindítani, amely a beköltözéssel az első állomáshoz ér.

Milyen párhuzamot vél felfedezni a Ludovika múltja és az egyetem jelenkori küldetése között?

A Ludovika alapításának története az 1790-es évekig nyúlik vissza. Ugyanis az Országgyűlés ekkor fogalmazta meg először egy katonai akadémia létrehozásának szándékát, de magának a Ludovika Akadémiának a megalapítása csak 1808-ban történt. A VII. törvénycikkely bevezető rendelkezéseiben fogalmazta meg az Országgyűlés azt, hogy tudománnyal, tudással még az erőnél is hathatósabban lehet az ország és az alkotmány védelméért harcolni. Az akadémia szabályozása és szervezete azt a célt szolgálta, hogy olyan képzési rendszert és tan-

anyagot vezessenek be, amely a katonai életpálya mellett a civil állami szolgálatra is felkészíti a végzeteket. Ez a kettős képzési rendszer végigvonult a Ludovika történelmében, így nem új az a mai gondolat sem, hogy a fegyveres képzésben végzettek tanulmányaik során elsajátítják azokat az alapvető készségeket, ismereteket, amelyekkel az állami és a civil szférában is sikerrel tudnak helytállni. A kettős közszolgálati életpályára való felkészítés egyetemünk alapításában is szerepelt.

A kettős életpályára való felkészítés hogyan valósul meg a gyakorlatban?

Az alapképzés során igyekszünk mindenkit a saját jövőbeli szakmájára felkészíteni. Az ideai tanétvtől a képzésben már megjelenik egy közös tudásanyag, a közszolgálati közös modul, amelyet mindenkinek meg kell tanulnia, így megismerve egymás hivatásrendi alapjait. A múlthoz képest annyi különbséget láthatunk, hogy nemcsak a munkában, hanem már a tanulmányok során is összekapcsolódnak az életpályák. Ez nem pusztán a hallgatók kultúráját és tudását gyarapítja, hanem a szolgálat jövőbeli ellátására is alaposabban felkészíti őket.

Mennyire őrzi meg az NKE szellemisége a Ludovika egykori hagyományait?

Azt, hogy beszélhetünk-e majd „új ludovikásokról”, egyelőre még nem tudni. Szeretnénk a hagyományokat folytatni, de nem mi vagyunk ennek az egyetlen letéteményesei. Ellentétben a korábbi Ludovika Akadémiával, mi nem vagyunk kizárólag katonai intézmény, hanem speciális, összetett képzőműveletként épülünk be a mai felsőoktatásba. A katonai tradíciókat az MH Ludovika Zászlóalj viszi alapvetően tovább. Mi a Ludovika felsőoktatási szellemiségét szeretnénk minden hallgatónkra, oktatónkra kiterjeszteni. Ezalatt a magas minőség iránti igényt és az ehhez kapcsolódó, megalkuvás nélküli elköteleződést értem. Szeretném, ha az egyetemi légkört áthatná az a bajtársi szellem is, amelyben az én problé-

Ez egyfajta szellemi honfoglalás is.

Szeretném, ha az egyetemi légkört áthatná a bajtársi szellem.

mám mindenkié, a mások problémája pedig az enyém is, így a gondjaimmal nem maradok egyedül, de nekem is segítenem kell a társaimon. Az „egyenruhásképzések” már önmagukban erre nevelnek, de ebbe a folyamatos jellemformálásba minden hallgatót szeretnénk bevonni.

Az oktatás a felsőoktatási intézmények legfontosabb alapfeladata volt régen is, és most is az. Ebből a szempontból milyenek a kapcsolódási pontok az egykori Ludovika Akadémiával?

Mi értelemszerűen nem a Ludovika Akadémiát indítjuk újra, részben azért sem, mert az nem volt egyetem. A korszerű mester- és doktori képzéseinkkel nemcsak a magyar közigazgatásra és a Magyar Honvédség által támasztott követelményekre, feladatokra készítjük fel hallgatóinkat, hanem az Európai Unió és a NATO szervezeteiben való munkavégzésre is. Ezzel visszahozunk valamit a Ludovika történelméből, ugyanakkor meg is haladjuk azt, hiszen a múltat sosem lehet megismételni. Emellett, mint azt az egyetem és a karok jelmondatai is jelzik, első helyen továbbra is a Hazáról kell gondolkodnunk és gondoskodnunk, érte kell dolgoznunk.

Milyen érzések fogják el, amikor belép a Ludovika épületébe?

Már az első látogatáskor is megérintett az épület szelleme, hiszen ez egy szent hely. Az itt végzetek közül sokan már fiatalon az életüket áldozták a hazáért, elsősorban a két világháború során. Az ő nevüket tartalmazó emléktáblák a mai napig megtalálhatóak a kápolnához vezető Hősök Folyosóján. Az akadémia épülete közadakozásból jött létre: Mária Ludovika hercegnő, több vármegye, szabad királyi város, nemesek, polgárok járultak hozzá adományukkal ahhoz, hogy létrejöhesse a Pollack Mihály tervezte építmény. Ebben a hazafiúi felajánlásban egyfajta profán szentség fejeződik ki, hiszen két komoly értéke, vagyona van egy embernek: az egészsége és a pénze. A növendékek arra tettek fogadalmat, hogy akár az életük árán is megvédik a Hazát, az adakozók pedig a vagyonukat csökkentették azért, hogy a fiatalok el tudják itt kezdeni a tanulmányaikat, s ennek révén az erőnél is hathatósabban tudják majd a Hazájukat szolgálni.

Igazi otthonra talál-e az egyetem a Ludovika Campuson, és hogyan érződhet ez a mindennapokban?

A bejárások során bámulatos volt látni, ahogyan a díszterem, a boltozat és a folyosók centiről centire, tégláról téglára megújulnak, a monumentális épület formája, felépítése pedig különös erőt és méltóságot sugároz. Az akadémia elindításakor adományozó vármegyék belső udvaron elhelyezett címerei újrifaragva most is ott díszlelegnek. Ezen csodás épület birtokbavétele szellemi honfoglalás lesz, amely azzal teljesebbé válik, ha az egyetemi oktatás is elindul, egyetem formálódik a Ludovikán. Ehhez szükségünk van a tanárok és a hallgatók hitére, hogy ők azzá tehetik ezt az intézményt, amire az hivatott. Az integrációt ma még nehezíti a karok közötti több kilométeres távolság, valamint az, hogy az egyetem központja egy laktanyában működik. A beköltözést követően a hallgatói szervezetekkel közös célunk, hogy páratlan közösségi élet jöjjön létre, elbontva a jelen fizikai korlátait. Azt remélem, ha együtt leszünk, akkor az egyetem polgárai jól fogják magukat érezni a campus létesítményeiben, és nem akarnak majd hazamenni, felmenni a kollégiumi szobákba, hanem jó lesz a parkban lenni, a futópályán futni és – terveink szerint – közös programokon részt venni.

A beruházás is több lépcsőben valósul meg, gondolom, a campus benépesítése is folyamatosan történik majd.

Idén áprilisban az egyetem központja, tehát az egyetemi vezetés, az adminisztratív, hivatali szervek és dolgozók költöznek át az új épületbe, majd nyár elején a Nemzetközi Intézet következik. Terveink szerint szeptembertől már oktatás is folyik majd a főépületben, de várhatóan 2015 őszén köszönt be a pezsgő egyetemi lét, amikor a Rendészettudományi és a Közigazgatás-tudományi Kar hallgatói már tömegesen veszik birtokba az oktatási épületeket és a kollégiumokat. Mellettük pedig továbbképzéseink keretében több tízezer kormány- és köztisztviselő is vendégünk lesz új otthonunkban. Mostani ismereteink szerint a Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar később csatlakozhat a campushoz, de természetesen annak szolgáltatásait addig is használhatják.

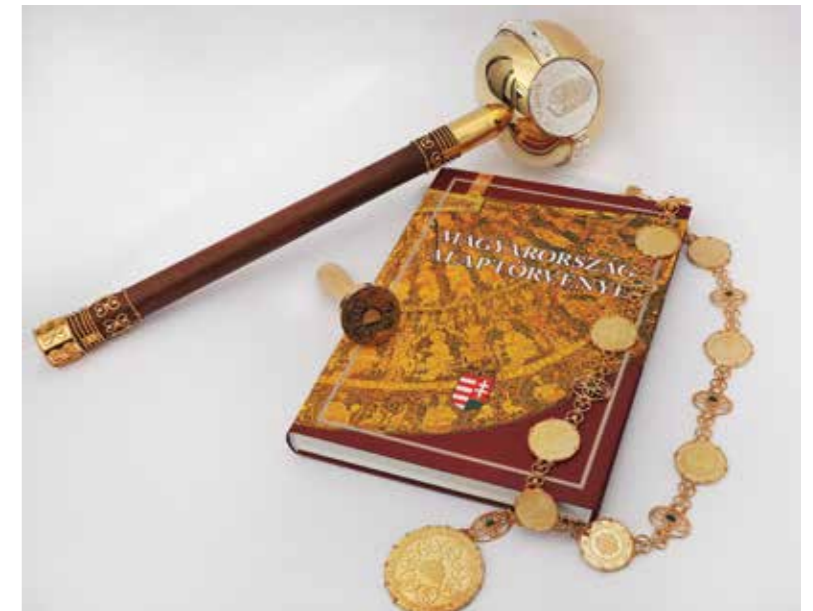

A kormányzat kiemelt beruházásként kezeli a Ludovika Campus kialakítását. Mi lehetett az oka annak, hogy az egyetem a kormányzati fejlesztések egyik főszereplője lehet?

A főépület 4,6 milliárd, az egész campus pedig bruttó 38 milliárd forintba kerül. Ez rendkívül nagy összeg, de a jogelődöknél a rendszerváltás óta nem volt komolyabb ingatlanberuházás, sőt a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem egyik karának épületét még le is bontották, a volt Államigazgatási Főiskola pedig 1978 óta eredeti állapotában működik. Ezért azt mondhatjuk, hogy ez a beruházás több évtizedes elmaradást pótol. Minden hallgatónk és oktatónk megérdemli azt, hogy méltó körülmények között végezze tanulmányait és munkáját, hogy az állam figyelmet fordítson rájuk, akárcsak más egyetemre, ahol sok minden épült az utóbbi években, évtizedekben. Úgy gondolom, hogy a felsőoktatásban az ehhez hasonló beruházásokra szánt pénz – ahogy a mi esetünkben is – megtérül. Más egyetemek mellett mi is megérdemljük a támogatást, és készen állunk arra, hogy a nemzet szűkös erőforrásaiból ránk költött összeget színvonalas oktató-kutató-nevelő munkánkkal megháláljuk.

Bár az intézmény még csak a harmadik évét kezdte meg, a fejlődési üteme jelentős. Az egyetem első embereként hogyan éli meg ezeket a mérföldköneket is tekinthető változásokat?

Az egyetem rektorának lenni számomra alapvetően munka és szolgálat. Jogászként korábban több, különböző nagyságú szervezetben dolgoztam vezetőként is, ennyire összetett munkám azonban nem volt még eddig. Ez azért is van, mert intézményünk nagyon eltérő szer-

vezeti és működési kultúrákat fog össze, ahol közel kilencszáz dolgozót, oktatót valamint több ezer hallgatót kell koordinálni és irányítani. Nagy hatású és egyedülálló intézmény vagyunk, nemzetközi partnereink ezért általában elsőre nem is látják át, hogy milyen rendszerben működünk. Az egyetem létrehozása egy új intézményi kísérlet a magyar állam újjászervezése során, ezért fontos, hogy igazoljuk az Országgyűlés és a bennünket támogató, fenntartó kormány felé, hogy megérte elindítani ezt a folyamatot. Képzéseink egyre jobbak, kínálatunk növekszik, és abban bízunk – én is azzal a hittel dolgozom és szolgálom itt –, hogy a nálunk végzetek egyre eredményesebben látják el feladatukat hivatásuk során.

Nagy hatású és egyedülálló intézmény vagyunk.

**2012. január 1-jén
jött létre a Nemzeti
Közszolgálati Egyetem.**

AZ ALAPÍTÁSTÓL AZ „ÚJRAALAPÍTÁSIG”

Hosszú út vezetett odáig, hogy a hányattatott sorsú Ludovika Főépület ismét eredeti funkciójában működjön. 1808 és 2012 jogi értelemben is történelmi dátumok, hiszen az első az alapítást jelöli, a második annak a nemzeti szándéknak a kifejezését, amely hosszú évtizedek után lehetővé tette, hogy ismét felsőoktatás költözzön a történelmi falak közé. A kormány hivatásrendek egységesítésére irányuló szándékának köszönhetően az egységes közszolgálati felsőoktatás, a Nemzeti Közszolgálati Egyetem veszi birtokba az újjászületett főépületet. Összeállításunkban a Ludovika Főépületbe való költözés jogszabályi hátterét mutatjuk be.

Szöveg: Kóti Gergő

A Nemzeti Közszolgálati Egyetem (NKE) létesítéséről szóló, 2011. évi XXXVI. törvényt az Országgyűlés március közepén fogadta el, és március 28-án hirdették ki, ezért ez az Egyetem Napja. E törvény meghatározta a létesítésben közreműködő és a részt vevő intézmények, testületek feladatait, működésének alapvető szabályait, valamint rendelkezett a megvalósítás ütemtervéről.

A Nemzeti Közszolgálati Egyetem 2012. január 1-jén jött létre a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem és a Rendőrtiszti Főiskola átalakulásával, valamint a Budapesti Corvinus Egyetemből kiváló Közigazgatás-tudományi Kar csatlakozásával az érintett intézmények általános jogutódjaként. Ezzel egy olyan új egyetem született, amely az eljövendő generációk számára a haza szolgálatának, védelmének, szeretetének és a közjó iránti elkötelezettségnek emblematikus intézménye, a közszolgálat akadémiaja lesz. Mindehhez ugyanakkor szükség volt a megfelelő új környezetre is.

A kormány 2012 májusában, az 1158/2012. (V. 18.) számú kormányhatározat értelmében döntött a Ludovika történelmi épületegyüttesének újjáépítéséről, valamint az Orczy-kert megújításáról. A kormány kifejezte azon szándékát, hogy „a Nemzeti Közszolgálati Egyetem valamennyi, az alapfunkciókat és az egyetemi működést támogató kiegészítő funkciókat befogadó és kiszolgáló létesítményének egységes elhelyezése [...] a »Ludovika Campusban« [...] valósuljon meg”.

A kormány 2012. június 26-án a 126/2012. (VI. 26.) számú rendeletével nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű ügyé nyilvánította a Ludovika Campus megvalósításával összefüggő közigazgatási hatósági ügyeket. Az egyetem, dr. Fűrjes Balázs, az egyes kiemelt jelentőségű budapesti beruházások irányításával kap-

csolatos feladatok ellátásáért felelős kormánybiztos, valamint az építészszerkesztési szervezetek közösen két nyílt közbeszerzési pályázatot hirdettek 2012 szeptemberében. Az egyik egy ötletpályázat volt a teljes környezet- és parkrendezésre, a másik pedig egy mindenki számára nyitott pályázat, a sportkomplexum (sportcsarnok, tornacsarnok, uszoda, kültéri sportpályák) tervezésére. Az ötletpályázat első díját a Művészetek Palotáját is tervező Zoboki Gábor és csapata, míg a tervpályázat első díját a Papp László Budapest Sportarénát és a Pannohalmi Főapátság fogadóépületét is tervező Skardelli György és csapata nyerte. Később megbízást kaptak az építési engedélyezési tervek elkészítésére is.

**Az egyetem
már 2014
májusától
megkezdi
működését
a Ludovika
Campuson.**

A Ludovika Campus-beruházás révén újjászületik Budapest egyik legnagyobb közparkja, az Orczy-park a város szívében. A Józsefvárosban egy hektárral nő a zöldfelület, az ellenőrzött campus erősíti a közbiztonságot, bővülnek a budapestiek kulturális-szabadidős lehetőségei, megújul egy hanyatló városrész.

Az egyetem már 2014 májusától megkezdte működését a Ludovika Campuson. Ennek érdekében a kormány az 1158/2012. (V. 18.) és a 1186/2013. (IV. 9.) számú határozatokkal rendelkezett a Nemzeti Közszolgálati Egyetem – Ludovika Campus elnevezésű állami beruházás megvalósításához szükséges források biztosításáról.

A főépület felújítására 4,7 milliárd forint állt a kivitelezők rendelkezésére, hogy 2014 márciusára elkészüljön Közép-Európa egyik legszebb épülete, ahol a történelmi múlt találkozik a 21. századi technológiai megoldásokkal.

A kormány 2013 decemberében az 1970/2013. (XII. 18.) számú határozatával döntött arról is, hogy a Ludovika Campus beruházási projekt kibővül a Közigazgatás-tudományi Kar kollégiumának létrehozásával. A szükséges anyagi források biztosítását követően kezdődhet el az építkezés, amely várhatóan 2015 őszén fejeződik be. A létesítmény 13 ezer négyzetméteren hatszáz civil hallgatónak fog elhelyezést biztosítani. A Közigazgatás-tudományi Kar mellett a Rendészettudományi Kar is új kollégiumot kap, továbbá egy Hallgatói Központ is megépül. A Ludovika Campus-beruházás teljes költsége 38 milliárd forint, amelynek nagyobb része uniós finanszírozásból valósul meg.

A múlt és a jövő találkozik a Ludovikán.

A LUDOVIKA ÚJJÁÉPÍTÉSE SZEMÉLYES ÜGYEM

Interjú Fürjes Balázs kormánybiztossal

Egyszerre több nagy kormányzati beruházást irányít, amelyek más-más módon kedvesek szívének. Fürjes Balázs, az egyes kiemelt jelentőségű fővárosi beruházásokért felelős kormánybiztos családi szálakon is kötődik a Ludovika-projekthez, amelynek eredményeként – ahogy mondja – a múlt és a jövő találkozik az épületekben.

Szöveg: Szöör Ádám

Amikor ez a beszélgetés készül, már csak napok vannak hátra a Ludovika-főépület átadásáig. A kormánybiztosi iroda által irányított nagy beruházások sorában hol helyezkedik el ez a projekt? Úgy tudom, hogy személyes élményekkel is kötődik a Ludovikához.

Mindegyik beruházás szívügyem. Szeretem Budapestet és szeretem építeni a várost. Ha pedig örömmel dolgozunk, az minden munkának jót tesz. Jó, ha szívvel is dolgozhatunk azon, amit az élet feladatul rendelt. Sőt, alkotni, építkezni csak így lehet – ésszel, szívvel, lélekkel. Képzeldőre – ami persze nem egyetlen vezető adottsága és feladata. A Ludovika nekem egészen különleges történet: édesapám itt végzett 1944-ben, az utolsó évfolyamban, itt tartóztatták le később a nyilasok. Az öcsém meg én gyerekkorunkból tele vagyunk ludovikás történetekkel. Az öreg bajtársak sokszor összejöttek nálunk, és látszott: aki itt tanult, annak az életében ezek az évek meghatározóak voltak. Még az üldöztetések idején, a szocializmus alatt sem tagadták meg ludovikás múltjukat. Hazaszeretetre, a haza iránti elkötelezettségre nevelték itt őket. Édesapámat 1944-ben a nyilasok itt tartóztatták le, mert amit a Ludovikán kapott, arra indította, hogy társaival katonai ellenállást szervezzen a megszálló fasiszta hatalom ellen. Amikor elvitték a Ludovikából, egy páncélos hadosztály körül is zárta az épületet, attól tartván, hogy ha Fürjes hadnagyot letartóztatják, a legénység föllázad. Édesapám statáriális bíróság elé került, kis híján kivégezték, ült a Margit körúton, Sopronkőhidán, ahova Bajcsy-Zsilinszky Endrével vitték őket egy furgonban. Magyarországhoz hű leszek – esküdött az utolsó évfolyam fiatal hadnagya. Van apai eskü, ami köti a fiút is.

Vannak modern, okos oktatási termek. Szóval mondhatjuk azt, hogy randevút ad egymásnak múlt és jövő.

A főépület a beruházás első üteme. Ha jól tudom, a többi létesítményt 2015 szeptemberétől használhatják az oktatók, hallgatók. Hogyan értékelhető összességében ez a nem kis pénzből, mintegy nettó harmincmilliárd forintból megvalósuló beruházás?

A kormány arról döntött 2011-ben, hogy a köz szolgálatára készülő szakembereket egyetlen intézményben képezzük. Ezzel tegyük olcsóbbá, egyszerűbbé a képzést, a párhuzamosságokat számoljuk föl. Valamint cél volt az is, hogy legyen egységes ethosza annak az intézménynek, ahol a haza szolgálatára készülő hallgatókat képezik. De csak akkor létezhet közös közszolgálati képzés, ha annak van egy egységes helyszíne. Erre kitűnő választás volt a Ludovika Campus. Egyrészt visszatérünk a hagyományokhoz, másrészt a leépülőben lévő Orczy-kert és a VIII. kerület újjászületik, megvalósulhat a városrehabilitációs program. Ami itt épül, az több mint egyetem, hiszen javul a józsefvárosiak, a budapestiek életminősége. Nemcsak kollégiumok, oktatási épületek születnek, de a megújult közpark az itt lakók rendelkezésére is áll majd. Bővülnek a budapestiek sportolási lehetőségei is, hiszen az uszodát, a tornacsarnokot ők is használhatják majd. Azért terveztünk tanmedencét az uszodába, hogy ott a környékbeli iskolák, óvodák úszás-oktatást folytathassanak. Azzal, hogy a rendőrtiszteket is itt fogják képezni, ugrásszerűen javulhat a környék közbiztonsága. Ráadásul mindez úgy valósul meg, hogy a beruházás több mint felét az Európai Unió finanszírozza. Egy kisebb befektetéssel, mintegy harmincmilliárd forintos vagyonnal gyarapodik a magyar állam.

Korábban már irányított nagyobb beruházást, például a Budapest Sportcsarnok újjáépítését. Most azonban több ilyen projekt is zajlik egyszerre az ön vezetésével. Mekkora kihívást jelent ez?

Tizenöt évvel ezelőtt, amikor leégett a Budapest Sportcsarnok, huszonnyolc évesen, gyönyörű feladatot kaptam, ami el is térített a jogi pályától. Még ki sem aludt a tűz, máris ki kellett találni, hogyan születik újjá a létesítmény. Egy teljesen új, jóval korszerűbb, szebb, az egész környezetet rendbe tevő fejlesztésként valósult meg a sportaréna. Persze komoly kihívás több nagy, párhuzamosan zajló beruházást irányítani, ugyanakkor, ha belefáradnék az egyik munkába, felüldülök a másikban. Ráadásul jól is haladnak az építkezések. Az élet úgy hozta, hogy

ezek a beruházások, a Ludovika, a Ferencvárosi Stadion és a Sorsok Háza elég közel is esnek egymáshoz – építjük Budapestet és egyben a Ferencvárost, a Józsefvárost is.

Ilyen volumenű beruházások során hogyan lehet összhangot teremteni a politikai elvárások és a szakmai szempontok között?

Mindig elleneztem, hogy a kettőt szembeállítsuk egymással. Szemfényvesztésnek gondolom, amikor az úgynevezett szakmai szempontok valamilyen felsőbbrendűséget kapnak. Amikor jellemzően politikai felelősséget nem viselő, magukat szakértőnek nevező emberek a szakmát felsőbbrendűnek nyilvánítják. A választóktól felhatalmazást kapott kormányzat döntéseket hoz, és ezeket minden szakmai eszközzel végre kell hajtani. Ha valaki nem ért ezzel egyet, akkor annak nem kötelező a döntések végrehajtásában részt venni. Szakmailag mi is a lehető legalaposabban igyekeztünk elvégezni a munkánkat. Nagyon sok mindenkiel működünk együtt. Rengeteget egyeztettem a civilekkel és az építész kamarákkal. A városrész szabályozási tervét a Józsefvárosi és a Fővárosi Önkormányzattal közösen alkottuk újra. Egy politikailag nagyon szerencsés döntést szakmai alaposítással hajtunk végre. Nincs ellentmondás, mert más a politikai döntés, és más a szakmai feladatvégzés. Ne a nyúl vigye a puskát, tartja a mondás...

A beruházás során eddig melyek voltak a legnagyobb kihívások az egyeztetés terén?

Minden beruházásra igaz, hogy az előkészítés, a tervezés döntő jelentőségű munkaszakasz. Nagyon sok energiát és időt kell arra szánni az elején, hogy a lehető legtöbbféle szempontból végiggondoljuk azt az utat, amelyet be akarunk járni. Ez nem spórolható meg, mert alapos előkészítés és tervezés nélkül az építkezések során olyan hibákat vétünk, amelyeket vagy nem lehet kijavítani, vagy nagyon nagy csúszást eredményeznek. Esetleg a javítás a minőség rovására megy, illetve az eredetileg tervezettnél sokkal több pénzbe kerül a beruházás. Rengeteg szakma képviselőinek véleményét kell összehangolni. Természetesen egy műemlék épületnél a legalaposabb tervezést feltételezve is érik meglepetések az embert. Az ilyen projektek esetében alapos tervezés mellett kellő rugalmasság és gyors reakció szükséges, hogy a váratlan helyzeteket hatékonyan tudjuk kezelni. Úgy tűnik, sikerült.

Az épületnek melyik része áll a legközelebb önhöz?

Nagyon jó kívülről ránézni erre az épületre, Pollack Mihály remek tervező volt. Szeretem a dísztermet, az impozáns lépcsőházat, istenfélő emberként az egyetemi kápolnát. Tudjuk a szoltárostól: „Ha az Úr nem építi a házat, hiába fáradoznak az építők.” De jól sikerültek a kortárs terek is: a könyvtár, az oktatótermek, a zsbongó.

Március 31-e, a főépület átadása után egy kicsit nyugodtabb lesz?

Március 31-én egyetlen pillanatra szusszanunk, felsóhajunk, hálát adunk, és elmondhatjuk: „Ez jó multság, férfimunka volt.” Egy mérföldkővet elértünk, de a java még hátravan. Úgyhogy még aznap dolgozunk is tovább. És ez így van rendjén. Van még mit építeni Budapesten.

Ami itt épül, az több mint egyetem.

Ezek a személyes, családi élmények hogyan hatnak a mindennapokban?

Pluszerőforrást, motivációt jelentenek. Egy év alatt sikerült újjávarázsolni, visszaadni eredeti céljának a Ludovikát. Ráadásul úgy tudtuk ezt megtenni, hogy a múlt és a jövő találkozik az épületben. A magyar állam életében meghatározó szerepet töltött be a Ludovika, ezért is volt fontos, hogy Pollack Mihály művét történeti hűséggel építsük újjá. Az épület jelentős részében korhű műemléki rekonstrukciót valósítottunk meg. Idetartozik a homlokzat, az előcsarnok, a lépcsőház, a Hősök Folyosója, a kápolna és a díszterem. Ugyanakkor ez egy egyetemi épület, így a jövőt is szolgálja. A 21. századnak megfelelő megoldásokat alkalmaztunk. Helyet kap a Ludovikában egy teljesen korszerű, digitális és papíralapú könyvtár.

Dr. Fürjes Sándor
posztumusz dandártábornok

Fürjes Balázs édesapja 1922. december 1-jén született Budapesten. 1941-ben érettségizett a budapesti Lónyay Utcai Református Gimnáziumban. A Magyar Királyi Honvéd Ludovika Akadémián 1944. augusztus 20-án avatták hadnaggyá. 1944 októberében az akkor alakuló budapesti karhatalmi zászlóaljhoz került századparancsnokként. Bekapcsolódott az ellenállási mozgalomba, katonai ellenállási csoportot szervezett, amelynek vezetését édesapja, id. Fürjes Sándor t. százados vállalta magára. Céljuk elsősorban Budapest hídjainak és műemlékeinek megóvása, a lakosság védelme volt. Szervezkedésük árulás miatt lebukott. A nyilas Nemzeti Számonkérő Különítmény katonai alosztályának nyomozói elfogták a szervezkedés résztvevőit, köztük id. és ifjabb Fürjes Sándort is. Kínvallatásnak vetették alá őket, majd statáriális bíróság elé kellett állniuk. A Margit körúti fogházban és Sopronkőhidán raboskodtak. Fürjes Sándort 1944. december 13-án a frontra helyezték. (Idősebb Fürjes Sándort a szovjetek 1947-ben munkatáborba hurcolták, ott vesztette életét.) Fürjes Sándor a harcok során megsebesült, majd szovjet fogságba esett. 1945-ben miniszterelnöki elismerő okiratot kapott, 1946-ban a Magyar Szabadság Érdemrend bronz fokozatával tüntették ki az ellenállási mozgalomban kifejtett tevékenysége elismeréseként, három év rangelövéssel főhadnaggyá léptették elő. Fürjes Sándort 1950-ben mint politikailag megbízhatatlant nyugállományba helyezték, nyugellátás nélkül. Megkezdett jogi tanulmányait évekig nem fejezhette be, csak segédmunkásként tudott elhelyezkedni. Egész életére megfosztották választott és tanult katonai hivatásától. A rendszerváltás után többször előléptették, közvetlenül 1999-ben bekövetkezett halála után posztumusz dandártábornoki rangot kapott.

Rengeteg szakma képviselőinek véleményét kellett összehangolni.

A LUDOVICEUM: a Ludovika Akadémia története

A Ludovika név egyet jelent a nemzeti tisztképzéssel, összekapcsolódott a magyar nemzeti törekvésekkel, az önálló magyar haderő felállításának és korszerűsítésének igényével. Bár a Ludovika Akadémia története az 1790-es évekig nyúlik vissza, magának az intézménynek a megalapítása 1808-ban történt.

Összeállította: Siposné prof. dr. Kecskeméthy Klára

A Ludovika épülete 1872-ben

Mária Ludovika ötvenezer forintot ajánlott fel az építésre.

Az 1808. évi országgyűlés a célkitűzéssel iktatta törvénybe a katonai Ludovika Akadémia felállításáról szóló VII. törvénycikket, hogy magasan képzett, minőségi jegyekkel rendelkező tisztikar jöhessen létre. A karok és rendek az ország védelmi ügyét nem csupán a jelen időre, hanem a jövő korra is kiterjesztették, hogy fiaik és utódaik ne csak erővel, hanem annál hathatósabban, tudománnyal is tudjanak a hazáért, az ősi alkotmányért és az uralkodóházáért harcolni.

Az 1808. évi VII. törvénycikk 4. §-a a következőképpen fogalmazott: „Ez akadémiának főcélja leendő, hogy benne a magyar ifjuság azon tudományokra oktattassék és oly nevelést nyerjen, melyek által úgy a rendes hadseregben, mint fölkelés alkalmával is a haza hasznos szolgálatára alkalmassá és képessé legyen. Szabad lesz azonban a benne nevelt ifjaknak állami szolgálatba is lépniök, hol érdemeik szerint kellő tekintet lesz rájuk.”

Az akadémia névadója, a kezdeményezést felkaroló Habsburg–Estei Mária Ludovika, a Habsburg–Lotaringiai-ház modenai ágából származó osztrák főhercegnő, osztrák császárné, magyar és cseh királyné I. Ferenc császár harmadik felesége volt. Mária Ludovika a koronázási ajándékából ötvenezer forintot ajánlott fel, gróf Buttler János kezdeményezésére a magyar rendek nyolcszáz ezer forintot adományoztak. I. Ferenc a váci Collegium Theresianum épületét ajándékozta erre a célra, az oktatás azonban nem kezdődött meg.

„A Ludovika katonai akadémia haladéktalan fölállításáról” szóló, 1827. évi XVII. törvénycikk a Theresianum épületének eladásáról és a katonai akadémiának Pesten való felállításáról rendelkezett. A váci ingatlaneladásból származó pénzből, valamint az akadémia céljaira addig befolyt adományokból megvásárolták az Orczy családtól a Pesten lévő, 65 815 négyszögöl területű Orczy-kertet.

A Ludovika Akadémia létesítése azonban itt is nehézségekbe ütközött, mert a telket több helyen ki kellett egészíteni. Az Orczy-kert és az Üllői út között fekvő 10 506 négyszögölnyi területet Pest szabad királyi város 1829-ben átengedte az akadémiának, a telek további kiegészítésére pedig Festetics Antal kamarás is átadta a kertjét.

Az alapkőletétel

A pesti Orczy-kertben a Pollack Mihály neoklasszicista építész tervezte akadémia épületének alapkőletételére 1830-ban került sor. Az építési munkálatok az ő vezetésével kezdődtek, és a folyamatos pénzhiányt újabb és újabb alapítványokkal pótolva 1836-ra be is fejeződtek. Az építkezés 366 859 ezüstforintba és 24 krajcárba került, ami az akkori viszonyok között nem volt magas ár az épület monumentalitásához képest. Az eredeti épület állapota napjainkig sokat változott.

A tisztképzés mégsem indulhatott el, az udvarnak, a császári kormányzatnak és udvari haditanácsának mindig sikerült akadályt gördítenie a pesti Ludoviceum működésének megkezdése elé.

Az épület éveken keresztül üresen állt, 1838-ban, a nagy pesti árvíz után árvízkarosultakat helyeztek el benne. Ide menekítették a Nemzeti Múzeum nagy értékű gyűjteményét is, s amikor felépült a múzeum, újra kihasználatlanul maradt az épület. Kossuth Lajos és Széchenyi István is felvetette az épület hasznosításának gondolatát.

A Pesti Hírlap 1843. augusztus 3-i számában Kossuth Lajos a következőket írta: „35 év mult el; és a Ludovicea megnyitva még sincs! És talán új 35 év mulhat el, s a Ludovicea megnyitva még sem leszen” Ugyanennek a számnak a „Polytechnicumot!” című vezércikkében azt javasolta, hogy a jórészt üresen álló épületet átmenetileg a magyar mérnökképzés céljára hasznosítsák. „...ne hagyjuk a Ludoviceát ridegen, haszonvéltlenül vesztetelni, hanem addig is, míg a katonai intézetek létesítésének órája ütne, használjuk azt a nemzet leg-sürgetőbb szükségei egyikének fedezésére, s alakítsuk át Polytechnicum intézetté!”

A 3. számú hálóterem (1925)

A katonai oktatás megszervezését negyven évvel később, az 1848–1849-es forradalom és szabadságharc idején kezdték meg a Ludovikán. Még háborús körülmények között is a hadügyminiszternek, Mészáros Lázár tábornoknak az egyik legfontosabb feladata volt a Magyar Hadi Főtanoda megszervezése és beindítása. 1849. január 7-én ünnepélyesen megnyitották a Magyar Hadi Főtanodát, de annak működését a Pest-Budát megszálló osztrák katonai hatóságok január 17-én betiltották, felszerelését lefoglalták, az épületet pedig katonai kórházzá alakították át.

Az 1867-es osztrák–magyar kiegyezés tette lehetővé a magyar nemzeti tisztképzés tényleges megindulását. Az 1868-ban megszületett véderőtörvény alapján felállítandó Magyar Királyi Honvédség részére tiszteket kellett biztosítani.

A Ludovika Akadémia 1872-ben a XVI. cikk alapján kezdte meg tényleges működését. A Vasárnapi Újság 1872-ben az épület nagyszerűségét méltatta: „A Ludoviceum neve az újabb időben gyakran emlegettetik. Ez az intézet, melynek nagymérvű s díszes épülete messziről meglepi a Soroksár felől Pestre jövő utast magas homlokzatával, mint tudja van, az Üllői út végén áll, az Orczy-kert törszomszédságában, de eredetileg szintén ahhoz tartozott telken, melyet egykori tulajdonosa, b. Orczy, hazafiságból, igen olcsón adott át az országnak, hogy azon magyar katonatiszti akadémiát emeljen.”

Az 1883. évi XXXIV. törvény alapján, az akadémia oktatási rendszerének átszervezése miatt az épület már szűknek bizonyult. Tantermekre, hálótermekre, étkezdére, társalgóra, zene- és táncoktatásra alkalmas termekre, rajztermre, torna- és vívóteremre, gyengélkedőre, raktárakra, szertárakra, fürdőre, tanári szobákra, irodákra volt szükség. 1886 őszére a főépület Üllői út felőli oldalán felépült a szárnyépület. A szabadidő kulturált, hasznos és egészséges eltöltéséhez rendelkezésre állt az akadémia kaszinója, ahol játéktér, olvasóterem és társalgó is volt, a szabadtéri szórakozás lehetőségét pedig a kert, a tó és a tornapálya kínálta. Az intézetben több zeneterem is volt. A park az évről évre szaporodó sportlétesítményekkel együtt számtalan lehetőséget biztosított az akadémia tisztjeinek, hallgatóinak és legénységének a testi-lelki felüdülésre.

Olvasóterem (1925)

A növendéki létszám növekedése miatt szükségessé vált az újabb bővítés. 1893-ban vívóterem épült, 1894-ben pedig emeletet húztak a fő- és a szárnyépület összekötő folyosóra.

1897-re a Ludovika Akadémia a bécsújhelyi Mária Terézia Akadémiával egyenrangú felsőfokú tanintézeté vált. A Ludovika Akadémiát ettől kezdve az ország első felsőoktatási tanintézményei között tartották számon, ahol korszerű ismeretekkel, gyakorlatias képzéssel oktatták és nevelték a leendő tiszteket. A mindenkor magyar haderő legkiválóbb tisztjei oktathattak itt, legtöbbjük hosszú csapatszolgálati múlttal a háta mögött, és harc-téri tapasztalatok birtokában.

A Ludovika Akadémia 1872-ben kezdte meg tényleges működését.

Az első világháború után a Ludovika Akadémia működésének újraindítását a honvédelmi miniszter 1919. szeptember 18-án rendelte el. Az 1920. június 4-én aláírt trianoni békediktátum tiltásai alapján egyetlen tisztú utánpótlást biztosító intézmény maradhatott a honvédség keretein belül. Az oktatás 1920. szeptember 27-én indult meg, de a trianoni tiltások miatt 1927 márciusáig „rejtteni” kellett az intézményt.

Az emeletes lovarda

Az 1931–32-es tanévben a honvédelmi miniszter elrendelte a Ludovika Akadémia I. és II. tanulmányi főcsoport felállítását. Az I. tanulmányi főcsoporton belül a gyakorlati, a lovassági és a tüzérhallgatók képzése folyt, a II. főcsoportnál a műszaki, folyamőr-, repülő-, híradó- és vonatsapathoz kerülő leendő tiszteket képezték. A két főcsoport hivatalosan 1939 októberében vált szét. A II. főcsoport mint magyar királyi honvéd Bolyai János Műszaki Akadémia folytatta működését Hűvösvölgyben. Egyidejűleg kivált belőle a repülőtisztképzés, amelyet Kassára, a magyar királyi honvéd Horthy Miklós (1942-től Horthy István) Repülő Akadémiára helyeztek.

A hagyományok szerint végrehajtott utolsó, látványos hadnagyavatásra 1943. augusztus 20-án került sor a Ludovika Akadémia Nagyréjtjén. Az 1944. augusztus 20-i avatási ünnepséget a Bolyai-akadémia alakulóterén tartották. A Ludovika Akadémia utolsó tisztavatása 1944. november 15-én Körmenden, a Batthyány-kastély várkertjében és Hajmáskéren volt, majd az intézmény Németországba települt át, működése 1945. április 25-én megszűnt.

**Fent: ünnepélyes pillanat a Ludovikán
Lent: végzős tüzér akadémisták**

Az Orczy-park

A Ludovika parkját 1885-ig mindenki szabadon használhatta. Pest egyik kedvelt sétateré és szórakozóhelye volt, évszázados fáival, szobraival, közel félhektáros tavával mintha nem is egy szigorú katonai oktatási intézethez tartozott volna. Az évtizedek során fokozatosan jelentek meg a parkban a szobrok. A millennium évében I. Ferenc József királynak és Erzsébet királynénak állítottak mellé szobrot. Mindkét szobor Ströbl Alajos alkotása.

1901 nyarán készült el a Ludovika alapítását ábrázoló szoborcsoport-émlékmű terve, amelyet Deseő Lajos őrnagy, az akadémia rajztanára készített. Bászler Alfréd gipszből készült alkotását 1903-ban állították fel az akadémia parkjában, a Nagyrét szegélyén. A középső alakja Mária Ludovika királyné, aki József nádornak nyújtja át az alapítólevelet. A jobb oldali alak Buttler János gróf, a Ludovika Akadémia legnagyobb alapítványtevője. Az eredeti szobrot a kommunisták 1919-ben ledöntötték. Vitéz Sipos Árpád tábornok, akadémia parancsnok érdeme, hogy az ércbe öntött Ludovika-szoborcsoportot 1929. június 24-én leleplezhették. A Nagyréten tartott hadnagyavatások és díszelgések – kevés kivétellel – mindig e szobor előtt zajlottak le. A Ludovika-szobor sorsa a második világháború után megismétlődött, más műemlékkel együtt eltávolították, csak a csonka talapzat maradt meg. 1992 augusztusában került vissza a méltó helyére.

1903. május 8-án adták át a park keleti részében, közel a tóhoz gróf párdányi Buttler János bronz mellszobrát. A szobor talapzatának hátoldalára Vághó Ignác százados sorait vésték: „Érdemeid törvény, emlékedet őrzi ez az oszlop, / Rája babért fiaink harci érénye arat.” 1945 után az egykori Ludovika helyére a Kossuth Akadémia költözött, a nemkívánatos szobrokat eltávolították. Erre a sorsra jutott a Buttler-szobor is, amely a Hadtörténeti Múzeum alagsorában porosodott negyven évig. A múzeum nyugdíjas, hajdani ludovikás dolgozója fedezte fel a szobrot, amely ma a Hadtörténeti Múzeum udvarán áll.

Az ellenforradalmi emlékoszlopot az egyéves évfordulón, 1920. június 24-én állították fel a kert északi részében. Sidló Ferenc alkotását a kormányzó, a kormány és a nemzetgyűlés tagjainak jelenlétében leplezték le. A díszes kőoszlop oldalára a Ludovika Akadémia vértanúinak nevét vésték: Lemberkovics Jenő, ivándai Karátsón István, Mildner Ferenc századosok, Erődy Ödön tartalékos főhadnagy és Pogány Jenő II. évfolyambeli akadémista. 1928-ban az akadémia parkjában, a csónakázótó mellett a világháborúban hősi halált magyar tiszteknek emeltek emlékművet, amely az elesett hivatásos, tartalékos és népfelkelő tisztek emlékét volt hivatva megőrizni.

A képzés sokrétűvé válásával 1939-ben a fegyvernemek védőszentjeinek szobrokat állítottak az akadémia kertjében. Szent László és Szent Borbála szobrai a főépület Nagyrét felőli oldalán kaptak helyet. A lovasság védő-

Fent: Ludovika-szobor (1901)

Jobbra: az akadémia csónakázótava

szentjének, Szent Györgynek a szobrát a Nagyrét déli oldalán, míg az 1941-ben felavatott Szent Kristóf-szobrot a csónakázótótól északra helyezték el. 1939-től avatások alkalmával az új hadnagyk a fegyvernemi eszményeiket képviselő szobrok előtt koszorúzással tisztelegtek.

Térképek, zászlók, szobrok és emléktáblák

Az akadémia történetének egyik legnevezetesebb napja 1901. május 8-a volt, amikor felszentelték a Ferenc József által a Ludovikának adományozott zászlót. A zászlóavatás hármás fekete márványból készült emléktáblája aranybetűkkel hirdette az akadémia legnagyobb ünnepét. Az akadémia hátsó homlokzatának közepén, a katolikus kápolna külső falán helyezték el. A táblák a király, Augustus királyi hercegné és József Károly királyi herceg zászlószentelésekor elmondott beszédeit örökítették meg. A monumentális emléktáblákat 1903. május 8-án avatták fel.

A főépület falán 1930. október 19-én állítottak emléket az alapkövetétel századik évfordulójának. A centenáriumi emléktábla középpontjában Mária Ludovika királyné mellszobra állt, balról egy 1848-as, jobbról egy 1930-as akadémista puskával tiszteleg a királyné felé.

Emléktábla avatása

Az 1930-as évek végén és az 1940-es évek elején számos emléktáblát avattak fel.

A magyar történelmet felelevenítő hét márványtérképet 1941-ben a főépület hátsó homlokzatának földszinti részén helyezték el, közel az 1903-ban felállított hármas emléktáblához. Az akadémia tanári karának, akadémistáinak és a tanfolyam hallgatóinak adományából készült térképek a magyar történelem legjellegzetesebb korszakait – honfoglalás, Szent István, Nagy Lajos és Mátyás király uralkodása, a török hódítás, a kiegyezés és Trianon – szemléltették.

Az első világháború után az 1924. évi XIV. törvénycikk szerint az országban mindenütt, így a Ludovikán is emlékművel kívántak adózni a háborúban életüket vesztett bajtársak emlékének.

„1. S a magyar nemzet mélységes szeretettel, magasztaló elismeréssel és hálával emlékezik meg azokról a hős fiairól, akik az 1914/1918. évi világháború alatt a hazáért vívott súlyos küzdelmekben a magyar nemzetnek dicsőséget és hírnevet szerezve életüket feláldozták. A nemzet soha el nem múló hálája és elismerése jeléül, az élő és jövő nemzedékek örök okulására és hősi halottaink dicsőségére minden esztendő május hónapjának utolsó vasárnapját nemzeti ünnepé avatja. Ezt az ünnepnapot – mint a »Hősök emlékünnepét« – a magyar nemzet mindenkor a hősi halottak emlékének szenteli.”

A Ludovika-főépület előtti téren – Budapesten elsőként – 1924. május 25-én leplezték le a névtelen hősök emlékművét.

A nemzeti áldozatkészség fából készült lovas szobrát eredetileg a Deák téren, háborús jótékonyági gyűjtés céljából állították fel. A hadsegélyezés egyik legfőbb eszköze volt, teljes felületét különféle értékű bronzlapokkal borították be. Az emberek az anyagi lehetőségeiknek megfelelően kisebb-nagyobb fémlapokat vásároltak, az ebből befolyt összeget a háborúban életüket vesztett katonák özvegyei és árvái kapták meg. A nemzeti áldozatkészség szobrát 1924-ben a Ludovika Akadémia fő- és szárnyépülete közötti kis téren helyezték el.

A katolikus kápolna

Az 1930-as évek végén és az 1940-es évek elején számos emléktáblát avattak fel az akadémia épületében. Az 1838. évi árvíz emlékére a Ludovika Akadémia lépcsőházában állítottak emléktáblát. „1838. március 13. Ezen a napon öntötte el a Duna hatalmas árvízzel Pest városát. 10.000 árvízkárosult pesti polgár talált menedéket itt a Ludoviceum falai között. Ide szállították a Nemzeti Múzeum veszélyeztetett kincseit is. A nagy értékű gyűjtemény egy részét rögtönzött elhelyezésben ki is állították. Az anyag nagy része ládába csomagolva 1847-ig, a Nemzeti Múzeum új épületének elkészültéig itt maradt” – hirdeti ma is az emléktábla.

A főépület belső udvarán emléktábla és emlékhely őrzi Gasparics Kilián szerzetes, Jubál Károly és Noszlopy Gáspár 1848-as hazafiak emlékét, akiket itt tartottak fogva.

A belső udvar falán még ma is láthatók Magyarország vármegyecímereinek domborművei.

A Ludovika kétemeletes épületének alagsorában volt a kápolna, a trafik, a konyha, több raktár, a mosoda és a szenespince. A földszinten az ügyeletes tiszt szoba, a látogatószoza, az akadémia parancsnoksága, a könyvtár, a Hősök Csarnoka, a katolikus kápolna és a protestáns oratórium, a kaszinó, a Levente Kör és az akadémisták éttermei kaptak helyet.

A belső udvaron keresztül lehet megközelíteni a Hősök Csarnokát (a Hősök Folyosójának nevezik), létesítése nemes Bartha Lajos altábornagy, a Ludovika Akadémia első világháború alatti parancsnokának érdeme. Széppé, kegyeletet sugárzóvá tette a hosszú folyosót; fekete márvány emléktáblákon évfolyamonként örökítették meg az elesett hősök nevét. A Hősök Csarnokát 1934-től bővítették, és úgy alakították ki, hogy lenyűgözően hasonlítson az ide belépőkre. Az emléktáblák fölül harckövekbe részelt, viharvert, tépett, átlótt csapatszázalókat helyeztek el. Középtágra sárgaréz örökmécses került, amelynek állandóan égő áldozati lángja az elesett volt ludovikások iránti tisztelet, hódolat és szeretet szimbóluma lett.

A Hősök Csarnokából nyílt a nagyon szép, gazdag díszítésű katolikus kápolna és mellette a protestáns oratórium. A római katolikus kápolna története 1883-ban kezdődött, az oltárképet a tehetséges huszárakadémista, Révay Kálmán festette. Dr. Mathia Károly 1938. augusztus 1-jétől lett az akadémia főtanára, és az intézmény szimfonikus zenekarának karmestere volt. A római katolikus kápolnában énekari és zenekari miséket tartott. A bal oldali karraton az énekari, a jobb oldalin a zenekar foglalt helyet. A protestáns oratórium megvalósítása Jány Gusztáv vezérőrnagy nevéhez fűződik. 1945 után a kápolnát és az oratóriumot megszüntették, berendezését kirámolták. Raktárnak is használták, sokáig itt tárolták az évtizedenként megtartott népszámlálás adatlapjait és egyéb irományait.

A főépület első emeletén az 1924–25-ös tanévben vitéz dombóvári Révay Kálmán vezérkari ezredes, akadémia-

Az akadémia múzeuma

parancsnok kezdeményezésére létrejött a múzeum. Gyűjteménye (festmények, szobrok, serlegek, zászlók, kéziratok stb.) a bőkezű adományozások miatt is folyamatosan gyarapodott az évek során. A múzeum anyaga a háború veszélyei elől a légvédelmi pincébe, majd Budára, az akadémia kitelepülésével aztán Nyugat-Dunántúlra, végül Németországba került. Útközben sok értékes műtárgy semmisült meg a bombázások és a fosztogatások miatt. Olyan pótolhatatlan nemzeti értékek tűntek el ekkor, mint például Petőfi Sándor Nemzeti dalának eredeti nyomtatása, Görgey tábornok és Kossuth Lajos levelei, Rákóczi Ferenc rodostói oltárterítője, kormányzó kézirata az alapkövetelések századik évfordulóján, a zászlószentelésnél használt ezüst író toll és két ezüstkalapács vagy a Ludovika Akadémia naplója.

1933 őszén új gyűjtemény létesült az akadémia déli összekötő folyosójának I. emeletén, „Irredenta folyosó” néven, amely az itt keresztülvonuló akadémistákat állandóan emlékeztette a trianoni békeszerződés igazságtalanságaira. Célja az irredentizmus, a revízió gondolatának és a hazafias szellem érzésének erősítése volt. Könyveket, dokumentumokat állítottak ki a tárlókban, a falakon történelmi képek s a keresztre feszített Magyarország fából készült jelképe volt látható.

A déli összekötő folyosó I. emeleti tantermeinek, a tanári szobáinak, a tisztai étkezdének és a csodálatos díszteremnek adott helyet. A díszterem pompázatos helyiségében zajlott az eskütétel, díszbenedek tartottak, előadásokat, hangversenyeket és bálakat rendeztek. Az épület második emeletén a hálótermet alakították ki.

A főépülethez a zárt északi folyosóval kapcsolódott az emeletes lovarda, amely kétszintes megoldásával országos és világviszonylatban egyaránt ritkaságszámba menő létesítmény volt. Az alagsorban a harminc lovat befogadó istálló kapott helyet, ahonnan rézsútos felhajtón vezették a lovakat a felső szintre, a lovardába. A felhajtóval szemközti oldalon a nézőközönség számára páholyt építettek. A képzés bővülésével a lovarda szűknek bizonyult, 1887–88-ban felépült az új fedett és nyitott lovarda. A déli összekötő folyosó a szárnyépületet csatolta a

Díszterem (1912)

főépülethez, alagsorában uszoda, evezős gyakorló- és vívóterem, a földszinten a tanterem és a fogda, az emeleten tanterem, tereptan- és geodéziai szakkabin, a második emeleten a tűzérhálóterem voltak kialakítva.

A Ludovika szellemisége tovább él a 21. században

A második világháború végén a Ludovika művészi bronzszobrait, felbecsülhetetlen értékű hatalmas festményeit fáradhatatlan szorgalommal, villámgyorsan szétthorták. Szinte valamennyi műtárgy eltűnt, a múzeumot is felöltötték, és az értékes iratokat széttépték. Erre a sorsra jutott Basch Árpádnak A Kárpátok védői című monumentális festménye is a főlépcsőházban.

A második világháború után a Ludovika egykori épület-együttesét különböző célokra használták. A fedett lovardában az Alfa filmszínház üzemelt, a főépületben évtizedeken át az ELTE Természettudományi Karának egyes tanszékei működtek. Egy 1994-es kormányhatározat alapján a Magyar Természettudományi Múzeum kiállítását és gyűjteményeit is a Ludovika épületeiben helyezték el. 1994-ben a honvédelmi tárca megkapta a kápolnának és a Hősök Csarnokának a használati jogát, a ludovikások oda csak vendégként jártak.

A Nemzeti Közszerződés Egyetem egységes elhelyezése az Orczy-kertben, az egykori Ludovika Akadémia épület-együttesében történik meg, a Ludovika Campus kiemelt kormányzati beruházás eredményeképpen. Megújul az Orczy-kert és környéke, felújítják a Ludovika épületét, helyreállítják a dísztermet, a Hősök Csarnokát, és öko-minikus kápolnát alakítanak ki. A Ludovika Akadémia hagyománya és szellemisége tovább él a 21. században is. Története során a tisztképzés nagy hagyományú alma matere, a magyar katonai kultúra igazi fellegvára volt. Az akadémia szellemiségét, értékrendjét továbbviszik az utódok.

A Ludovika épülete az alapítók megálmodott szándéka szerint visszakapja eredeti funkcióját, ismét oktatás költözik a falak közé.

Az akadémia szellemiségét, értékrendjét továbbviszik az utódok.

A LUDOVIKA EGY ÉS MEGISMÉTELHETETLEN

Ügyszólván gúzsba kötve kell táncolnia annak az építésznek, aki egy műemlék épület rekonstrukciójakor azt is szem előtt kénytelen tartani, hogy a végeredménynek a mai kor emberét is maradéktalanul ki kell szolgálnia. Szalay Tihamér építésmérnökkel, az MD-Studio építésziroda munkatársával, a Ludovika Főépület rekonstrukciójának építész tervezőjével arról beszélgettünk, hogyan nyerte el mai formáját a Nemzeti Közszerződési Egyetem új központi épülete.

Szöveg: Takács Péter

Az építész az egyik legösszetettebb értelmiségi tevékenység.

Az építésznek mi a kedvesebb feladat, a nagyobb kihívás: egy régi épületet felújítani, vagy valami teljesen újat alkotni?

Nem tudom eldönteni, melyik áll hozzám közelebb. Az biztos, hogy két teljesen különböző építési gondolkodásmódot igényel ez a kétfajta munka. Egy régi épület felújítása izgalmas, de nagyon sok minden megköti az

ember kezét. Sokkal bonyolultabb, sokkal nehezebb feladat, mint egy újnak a megtervezése. Egy olyan épületnél, mint a Ludovika, rengeteg előtanulmányra van szükség, mielőtt az építész egyáltalán elkezd dolgozni. Meg kell ismerni az épület múltját, azonosulni kell a korábbi építész tervező gondolkodásmódjával, hogy igazán az eredeti állapotot tudjuk visszaállítani. Egyébként

Mányi István kollégámmal közösen csináltuk a Ludovika-főépület felújítását.

Pollack Mihály eredeti tervei még megvannak?

Azok elvesztek a két világháború között. Az eredeti, pollacki állapotról csak néhány metszet maradt fenn. De az igazság az, hogy az épület 1872-ben komoly átalakításon esett át Linzbauer István irányításával, a mai kép jórészt az akkori, kicsit historizáló kialakítást mutatja.

Amikor visszatekint az épület múltjára, mi a fontosabb: a technikai részletek, vagy az egykori történelmi környezet?

Mindkettő fontos, ezeket komplexen kell kezelnie az építésznek. Az építész az egyik legösszetettebb értelmiségi tevékenység, hisz a művészettörténettől a legmodernebb technikai, mérnöki megoldásokig, a szociológiáig és a gazdaságosságig mindennel kell foglalkoznunk, hogy a végeredmény olyan legyen, amelyet a társadalom elvár.

Mondhatjuk, hogy az építész fél lábbal a humán szférában végzi a munkáját?

A humán és a reálszakmák egyesülnek az építész munkájában.

Mennyi idő volt arra, hogy pontosan kitalálják, mi történjen ezzel az épülettel?

A tervezési folyamat körülbelül egy évig tartott. Hozzáteszem, a tervezési programot készen kaptuk, az építést maga határozta meg, mire szánja a Ludovikát.

A Ludovika hosszú története során több korszakot megélt, amelyekben más-más módon hasznosították. Melyik állapotot állítja vissza a mostani restauráció?

Ezt a kezdet kezdetén el kellett döntenünk. Az eredeti, 1836-os állapot maradéktalan visszaállítása nem reális, mert az 1872-es átépítés visszafordíthatatlan változásokat hozott. Eredetileg egészen más volt a főhomlokzat, de például Pollack nem tervezett dísztermet sem. Ugyanakkor azért olyan részei is vannak a Ludovikának, amelyek ma is az eredeti, Pollack-féle állapotot tükrözik. Ilyen az épület főlépcsőháza, illetve a kápolna. De mindenképpen el kell mondanom, hogy életem során az épület rengeteg átalakításon esett át. Ezeknek egy része ráadásul nem is tervezett módon zajlott, hanem ad hoc jelleggel: ha a szükség éppen úgy hozta, falakat bontottak el, nyílásokat falaztak be.

Akkor valóságos nyomozói munka lehetett visszafejteni, mikor mi történt...

Nem mindig tudtuk megállapítani egy-egy módosítás időpontját, de azt azért igen, hogy mi lehetett az eredeti állapot.

Mikor lenne elégedett: ha valaki belép az épületbe, akkor iskolában vagy egy adminisztratív központban érezze magát, esetleg hatódjon meg az impozáns környezettől?

Mindegyik fontos, hiszen egyfelől ez egy műemlék épület, másrészt van egy funkciója, s azt be kell töltenie.

A felújítás során volt olyan kompromisszum, amikor a mai kor kívánalmait nem tették lehetővé a 19. század végi állapot visszaállítását?

A tervezés mindig kompromisszumok sora. Nemcsak egy régi épületnél, bár itt kétségtelenül hangsúlyozottan. A 19. században teljesen mások voltak egy épülettel szemben támasztott igények. Például az épületgépészet nagyban különbözött a maitól, ennek ellenére nekünk az akkori állapotot kell megpróbálnunk visszahozni. Nagyon komoly kihívás volt minden szakági tervezőnek elérni, hogy aki bejön a Ludovikába, a 19. század hangulatába lépjen be, de a 21. század komfortját kapja.

Az épület belső terének helyiségekre osztásában merültek fel nehézségek?

A Ludovika 1945-ig tulajdonképpen egy laktanya volt, kétszáz katonatisztet képeztek benne. Ők itt laktak, itt tanultak, itt tartották a vívóóráikat, tulajdonképpen mindent itt csináltak. Kiscsoportos oktatás folyt, nem voltak nagy oktatótermek. Ellenben ma az épület irodaházként kell szolgálgjon, a Nemzeti Közszerződési Egyetem adminisztratív központjaként. Emellett néhány tanterem, előadóterem is lesz itt. Az egyik legnehezebb feladat az volt, hogy a tizenkét-tizenhárom méteres egykori nagy, boltozatos hálótermetek mindenképpen szeretnénk volna egyben megtartani. Az irodafunkciókat ezekben a helyiségekben kellett kialakítanunk. Bútorozással, paravánózással, megvilágítással tudjuk biztosítani minden munkahely intimitását.

Konzultáció az ólomüveg műhelyben

Melyik a kedvenc része a Ludovika főépületében?

Ez olyan, mint ha egy anyától azt kérdeznék, melyik a legkedvesebb gyereke. Ő se fog erre válaszolni. De, komolyra fordítva, azokat a tereket szeretem a legjobban, amelyeket eredeti állapotukra állítottunk vissza. Ez volt a legizgalmasabb.

Aki ma egy ilyen műemlék épületben tanul vagy dolgozik, ha csak a praktikus szempontokat nézzük, érzi valamilyen hátrányát, hogy nem egy modern, célirányosan létrehozott helyszínen teszi ezt?

Én nagyon remélem, hogy nem. Sőt, azt hiszem, egy ilyen múltú épületben sokkal jobb létezni, mint egy modern társában, amely bárhol létrehozható, akárhány-szor megismételhető. A Ludovika egy és megismételhetetlen, valamiféle pluszt nyújt a benne dolgozóknak, a benne tanulóknak.

A tervezési folyamat körülbelül egy évig tartott.

Az egyetem úttörő lehet abban, hogy a nemzet megtalálja önmagát.

A TUDÁS NYUGATI, A SZÍV MAGYAR

Egy épület nem csupán a munkának materiális megvalósulása, hanem szimbólum is egyben – véli Nagy Ervin országos főépítész. A többi között a Magyar Művészeti Akadémia aranyérmével és alternatív Kossuth-díjjal kitüntetett szakember szerint egy épület olyan tér, amelynek megtöltése nemzeti szinten is fontos szemléletváltásnak vagy éppen a múlt békés időszakának visszaidézését is jelenti. Nagy Ervinnel az Apor Vilmos téri Szent Mihály-templom látványterveivel díszített irodájában beszélgettünk.

Szöveg: Túróczi Zoltán

Milyen kötődése van az egykori Ludovika Akadémia épületéhez?

Számomra a Ludovika és annak történelme mindig a becsület, az egyenesség, a szorgalom és a tisztesség fogalmaival lesz rokon. Egykoron az akadémián végzett

dédnagyapám, nagyapám és a feleségem nagyapja is. A múltra visszagondolva azt kell mondanom, hogy az épület és az egykori szemlélet újraélesztése lehetőséget ad az új generáció kineveléséhez, az imént említett erények szellemiségében.

Építészként egyaránt foglalkozik régi épületek renoválásával és újak tervezésével. Melyik áll önhöz közelebb?

Mindkettő komoly feladat. Egy építész számára nyilvánvalóan nagyobb kihívást jelent egy új épületet megtervezni, mint egy régibe beleásni magát. Utóbbiak között van egy természetes szelekció. A magyar épületek 1100 évre nyúlnak vissza, bár előtte is voltak már szép építmények, azonban a mobil életforma miatt ezek nem maradtak fenn. A reneszánsz kezdete aranykornak számít a magyar építészetben. A régi-új kérdésében meg kell teremteni az egyensúlyt. Például aki egy budai százéves kúriában él, az nem dobhatja ki az antik bútorokat, ellenben szüksége van pár modern gépre, hogy ezek segítsék az életvitelét.

A Ludovika-főépület felújításának munkálatai Szalay Tihamér tervei alapján készültek. A campushoz tartozó további, új létesítmények kiválasztásában ön milyen szerepet vállalt?

A pályázatok kiírásakor konzultáltam az egyetem rektorával és két fenntartó miniszterrel, akikkel összeállítottunk egy listát azon külföldi egyetemek épületeiről, amelyeket át kell tanulmányoznunk a legjobb pályamunka kiválasztása előtt. A felsorolásban többek között az amerikai West Point Akadémia, a Harvard University, a bécsi és a bécsújhegyi intézmények campusa szerepelt. A választáskor mindenképp az a cél dominált, hogy olyan házakat keressünk, amelyek kiegészítik a jelképes tartalommal bíró főépületet.

A klasszicista stílusban épült főépületet a tervek szerint 21. századi, modern épületek fogják körbevenni. A kontraszt szembetűnő...

A történelemben visszanyúlva láthatjuk, hogy a görögök fából, majd kőből épült templomait átvették a rómaiak, akik a reneszánsz hatására megépítették a saját, máig híres és jellegzetes templomaikat, a klasszicista stílus pedig ezt vitte tovább. A törés a fejlődésben az első világháború után következett be, amikor a steril, funkcionális és snasszista stílusban létrehozott házak csak azokat az elemeket tartalmazták, amelyek kötelezők voltak. Erre jött egy ellenhullám, amelynek tökéletes példája a szegedi Dóm tér, ahol az egyetemi főépület egyszerű, érdeklentemes kockaházak gyűrűjében fekszik. Nem lehet

mindig „stílus”-ben építeni. A modernista, kortárs művészet jelenleg, akárcsak évtizedekkel ezelőtt, a társadalmi igények és azok szerkezetének kivetülése. A megújulás csak akkor jön el, ha a nemzet polgárai megtalálják saját hangjukat, ez pedig véleményem szerint a jelenlegi húsz-harminc éves korosztály felnövekedésével jöhet el.

Felmerült lehetőségként, hogy az új létesítmények a főépülethez hasonló stílusban épüljenek meg?

A nemleges választ szintén az előbbiekhöz tudnám kötni. Az olyan országok, mint az USA vagy Hollandia, ahol a hagyományok nagyon régiek, jobban kötődnek a múlt formáihoz. Azonban minél labilissabb a politikai helyzet – gondolok itt a rendszerváltás előtti több mint fél évszázadra –, annál lázadóbb a stílus is. Lechner Ödön, Makovecz Imre igazi magyar építészetet, Bartók Béla igazi magyar zenét alkotott. Ez nagyon fontos. A magyarságtudat erősítésének jelentős pontja lesz a Ludovika és a Nemzeti Közszolgálati Egyetem is, ahol profi katonákat, rendőröket, köztisztviselőket képeznek majd, kímélve magyar öntudatukat és kötődésüket hazánkhoz. Ha ezt az utat megtaláljuk, akkor a magyar építészet is előre fog mozdulni.

A VIII. kerület rehabilitációjának egyik fontos eleme a Ludovika-beruházás. Milyen változást hoz a campus a kerület életében?

Hasonló a helyzet az amerikai Columbia Egyetemen is, amely a Harlemben található. A zajos környék ellenére az intézmény mellett nyugodt élet, béke és rend van. Nagyon erős egy ilyen intézménynek a pozitív kisugárzása, és ez óriási hatással lesz a főváros ezen területére is. Úgy gondolom, hogy a helyválasztás tökéletes volt.

Egy épületnek komoly társadalmi, történelmi szerepe, küldetése is lehet. Mit gondol, mi az NKE és az újjáélelt Ludovika küldetése?

A Ludovika nem egy hétköznapi hely, és nem is mindennapi dolgoknak ad otthont. Ezt az egyetemet a nemzet a saját feltörekvésére hozta létre. Az épület szellemisége a hivatások közti összhangot szimbolizálhatja, az NKE pedig úttörő lehet abban, hogy a nemzet megtalálja, megerősítse önmagát. A civilizáció és a kultúrába való átlépés pedig itt kezdődik.

A régi-új kérdésében meg kell teremteni az egyensúlyt.

ILYEN VOLT...

A Ludovika Akadémia egykori történelmi főépülete egy év alatt újjult meg. 2013 tavaszán még az eredeti állapotban lévő épület képei fogadták a műszaki átadáson részt vevőket.

A műemlék-
védelmi szem-
pontokat első
helyen kellett
figyelembe
vennünk.

MINDEN SZEREPLŐT ÁTHAT A LUDOVIKA SZELLEMISÉGE

Beszélgetés dr. Horváth Józseffel,
az NKE főtitkárával

A Nemzeti Közszolgálati Egyetem létrehozásának előkészítése során az alapítók egyértelmű szándéka volt az egyetem új otthonának mielőbbi megtalálása. 2011 tavaszán a jogszabályi háttér biztosításával egyidejűleg meg is fogalmazódott az elképzelés a Ludovika Campus létrehozásáról. Az akkori Gazdasági Előkészítő Bizottság elnöke, az NKE jelenlegi főtitkára, Horváth József napi kapcsolatban áll a beruházás szereplőivel, és felel a vezetői szintű döntések meghozataláért. Vele beszélgettünk az egyetemnek a projektben vállalt szerepéről.

Szöveg: Túróczi Zoltán

A Ludovika Campus-projekt kiemelt kormányzati beruházás. Milyen szerepe van magának az egyetemnek a fejlesztésben?

Fontos leszögezni, hogy a projekt beruházója maga az egyetem. Az egyetem mint beruházó többek között a közbeszerzési eljárások kiírását, lebonyolítását, a szerződéskötéseket végzi, a költségvetésében megjelennek a beruházással kapcsolatos pénzügyi feladatok. Továbbá létrehoztuk a Ludovika Campus Beruházási Projektirodát, amely kiemelt szerepet játszik a projekt megvalósításában. A kormány megbízásából Fűrjes Balázs kiemelt beruházásokért felelős kormánybiztos és hivatala biztosítja, szervezi a beruházás háttéradatait és a műszaki tartalom koordinálását. Példaértékű és napi együttműködésben állunk a kivitelező konzorciummal is.

A beruházás megvalósításának egyik fontos lépése a terület birtokbavétele. Az egyetem számára ez milyen feladatokat jelent?

A campus létrehozásáról szóló kormányrendelet alapján az egyetem mellett a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium mint a jogi koordinálásért felelős szerv, valamint az MNV Zrt. mint technikai végrehajtó vesz részt az egyik alapvető feladatban, az Orczy-park vagyonkezelésének egységesítésében. Az első két szerződés alapján megkaptuk a főépületet és közvetlen környezetét, valamint az Üllői úti területeket, ennek során lebontották a leendő új oktatási épület helyén álló bazársort, és elkezdődhetett a központi épület renoválása. A harmadik vagyonkezelési szerződéssel maga a park és a Bárka Színház épületének vagyonkezelési joga átkerült az egyetemhez.

A Fenntartói Testület milyen szinten kapcsolódott be a fejlesztésbe?

Az egyetemről rendelkező külön jogszabály alapján a fejlesztésekkel kapcsolatban a testület jóváhagyása szüksé-

ges, így valamennyi beruházási elem esetén a szenátus döntését követően az FT beleegyezését kellett kérni. Sok intenzív egyeztetést folytattunk a tervezési program 2012 év eleji elfogadása óta. A testület részt vett a tartalom kialakításában, és kifejezetten érdekelt a saját képzési ágának jövőbeni kiszolgálásában, legyen szó akár kollégiumról vagy oktatási épületekről.

Milyen kihívásokkal szembesült az egyetem a főépület felújítása során?

Történelmi építményről lévén szó, a rekonstrukció során legfontosabb szempontként eleget kellett tenni a műemlékvédelmi hatóságok által előírt szabályoknak. Ez nem okozott problémát, hiszen a Ludovika régen is oktatási szerepet töltött be. Ennek ellenére a főépület nem minden esetben felel meg a jelenkor igényeinek. Ilyen például a belső folyosós szerkezet, az ablakfelületek kis mérete vagy az egy légtérű irodák, amelyeknek a megváltoztatására nincs lehetőségünk, így ez új munkakultúrát és sok kompromisszumot igényel a dolgozóktól.

Milyen szempontokat, elveket követtek a főépület belső struktúrájának kialakításakor?

Az magától értődő volt, hogy az egyetem vezetésének, a központi adminisztrációnak a főépületben a helye, azonban szerettük volna, ha nem csak ilyen jellegű funkciót lát el az épület. Az egyetemi atmoszféra megteremtésének érdekében itt kap helyet a Központi Könyvtár és az integrálódó Nemzetközi Intézet is, amelynek hallgatói 2014 szeptemberében már itt kezdenek a tanévet a második emeleti tantermekben, ahol egyidejűleg közel hétszázan tudnak helyet foglalni. Szintén követelmény volt, hogy a legjellegzetesebb terek – mint az egyedül állónak minősülő kápolna, a díszterem vagy a Hősök Folyosója – visszakapják eredeti funkcióikba, azzal egyidejűleg, hogy új közösségi egységek létrehozásával, például büfével, zsibongóval, egyéb szolgáltatásokkal adjunk teret a pezsgő egyetemi életnek.

Mindenki a maximumot igyekezett kihozni a saját területéből.

Hogyan osztozik a Magyar Természettudományi Múzeum és az NKE a Ludovika főépületén?

Fontos megemlíteni, hogy a Magyar Természettudományi Múzeum által használt épületrész is a mi vagyonezésünkben áll, azonban a területhasználatot ingyen biztosítjuk számukra. Az épület átalakítása a mi elvárásainknak megfelelően, de velük közösen történik. Elsősorban azért, mert a múzeum már a beruházás előtt elkezdte a felújítást, így időszűke miatt a múzeumi fejlesztést bonyolító cég tervei alapján folytattuk a munkát. Az átadás után a miénk lesz az alagsor és a magasföldszint egyik fele, a teljes első és második emelet, valamint a főbejárat. A múzeum külön bejáratot és lépcsőházat kapott, továbbá egy felújított földszinti és alagsori részt. Kompromisszumkésznek kellett lennünk, azonban a fő cél, hogy a Ludovika megújuljon, közös érdekünk volt.

Számomra a vármegye-címer-sorozat a legkedvesebb.

A tervek szerint a Közigazgatás-tudományi Kar és a Rendészettudományi Kar jövőre költözik a Ludovika Campusra. Mi lesz az egyetem harmadik karával?

A Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar hallgatói számára is nyitott a campus, hiszen a könyvtárat, a hallgatói központot, az oktatási funkciókat és a sportlehetőségeket ők is használni fogják. Az esetleges átköltözéssel kapcsolatban még folyik a körülmények mérlegelése, így talán ebben a tanévben döntés is születet.

Az egyetem jelképévé válhat a Ludovika új főépülete?

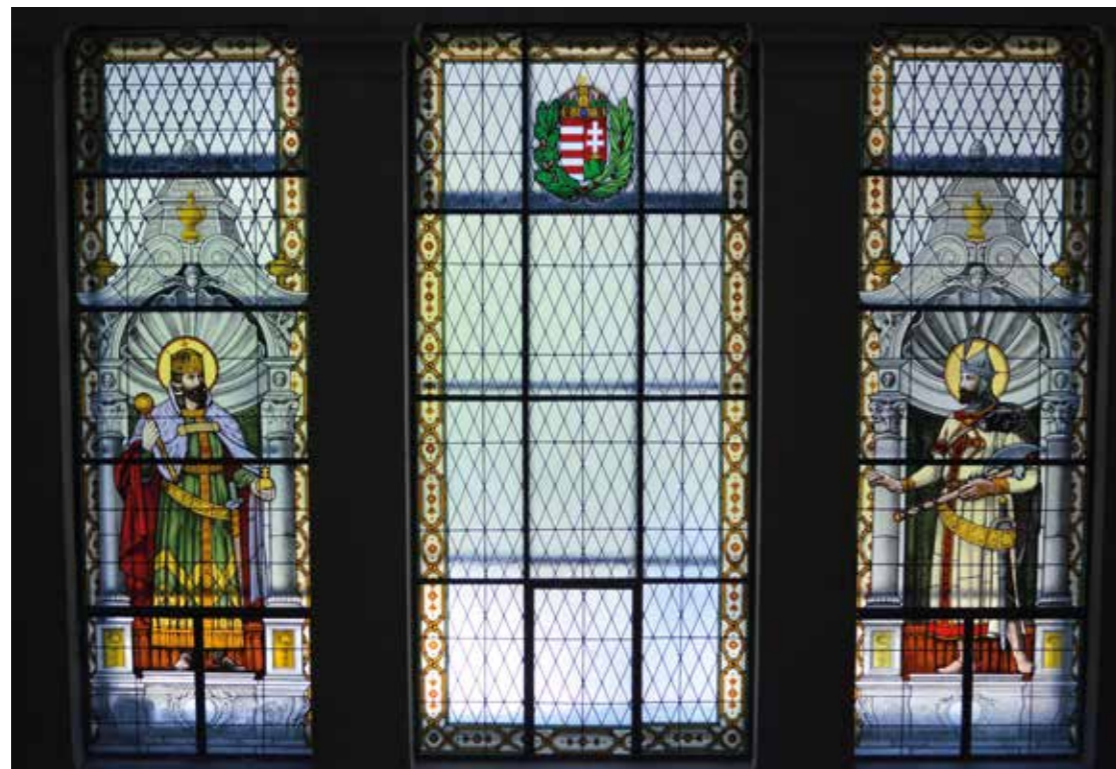
Mindenképp, hiszen amellett, hogy számos intézmény, köztük a BME, a Corvinus vagy a Debreceni Egyetem főépülete is hasonlóan klasszicista stílusú, a miénk olyan egyedi jellegzetességekkel is büszkélkedhet, amelyek később megjelenhetnek az egyetemi szimbolikában, ajándéktárgyakon, propagandatermékeken.

Önnek melyik a kedvenc helye a Ludovikán?

A díszterem középső ablakából jóleső érzés végignézni a felújított főbejáraton, de számomra a Hősök Folyosóját és a kápolna eredetire visszaállított üvegablakát megelőzve a belső udvar és az ott található vármegyecímer-sorozat a legkedvesebb.

Zárásként, hogyan értékeli az eddigi munkát, és mit vár a jövőtől?

Az egész folyamat során érződik, hogy minden szereplőt áthat a Ludovika szellemisége és annak a felelőssége, hogy egy különleges épületet újítsunk fel. Mindenki a maximumot igyekszik kihozni a saját területéből, kiváló csapatmunka keretében. Remélem, hogy a további épületek és komplexumok építésénél is megmarad ez a lendület és ez a hit.

Munkánk, sikerünk nagyban függ a másiktól.

HATÉKONY KOORDINÁCIÓ ÉS VÉGREHAJTÁS

A Nemzeti Közszerzői Egyetem rektora és a kiemelt beruházásokért felelős kormánybiztos hivatala közötti együttműködési megállapodás legfőbb végrehajtó szerve a Ludovika Campus Beruházási Projektiroda. A munkafolyamatok jelentős részében szerepet vállaló koordinációs szervezeti egység vezetője, Bondár Alex 2012 nyaratól vezeti a beruházás legtöbb mozzanatáért felelős iroda munkáját.

Szöveg: Túróczi Zoltán

Egy kiemelt állami beruházás minden szereplőtől megkívánja a maximális teljesítményt és a szervezettséget. Milyen szerepet játszik a projektiroda a megvalósításban?

Mi elsősorban a Fűrjes Balázs kormánybiztos hivatala által előkészített, az egyetem által véglegesített és a Fenn-tartói Testület által jóváhagyott döntéseket hajtjuk végre. Legfontosabb tevékenységeink: a tervezések koordinálása, a közigazgatási eljárások lefolytatása, a közbeszerzések támogatása, a kivitelezések felügyelete, valamint a projektcontrolling támogatása. Munkánk során folyamatosan tartjuk a kapcsolatot a különböző közigazgatási hatóságokkal, és kiemelten figyelünk a vagyongazdálkodási feladatokkal járó kötelezettségeink betartására is.

Hogyan épül fel az iroda, és mennyire nehéz ilyen széles feladatkört ellátnia egy kis létszámú, egyetemi szervezetnek?

A főépülettel kapcsolatos engedélyeztetések megkezdése óta vezetem a projektirodát. Ehhez hasonlóan nagy volumenű építési beruházásoknál fontosnak tartom, hogy olyan munkatársak legyenek mellettem, akik saját szakterületükön magabiztosan tudnak eljárni, valamint dönteni, ezért a csapat két szakembere a műszaki munkálatok tervezéséért és ellenőrzéséért felelős. A mindennapi feladatok hatékony ellátásáért egy adminisztrációs és két ügyviteli munkatárs segíti. A projektiroda létszáma ugyan alacsony, de házon belül sok segítséget kapunk az egyetem főtíkárától és a Rektori Hivaltól. Mindenképp szeretném itt kiemelni a jóváhagyási szakaszban közreműködő közigazgatási hatóságokat, akik a projekt fontosságát felismerve rendkívül segítőkészen és proaktívan álltak hozzá az ügyek intézéséhez. Az egyetem részéről a Jogi Iroda és a Gazdasági Főigazgatóság szervei segítettek még sokat, illetve meg kell említeni az NKE Szolgáltató Kft.-t és a Kommunikáció-, Marketing- és Rendezvénycsoportot. A műszaki ellenőrzésben és lebonyolításban az Újlak Mérnökiroda Kft. külsős partnerként vesz részt a munkában.

A felújítás életem meghatározó részévé vált.

Milyen nehézségekkel kellett megküzdeni a főépület renoválása során?

Egy ilyen nagyságú projekt esetén természetesen nagyon összetett feladatot jelent a pontos szervezés és a projektkoordinálás. A munkálatok során a fő feladatot az épület tartószerkezeti sérüléseinek és hiányosságainak kijavítása jelentette, illetve szükség volt nagyobb lélegzetű beavatkozásokra is. A 19. században az építmény alapozása során a teherhordó talajrétegig ástak le, azonban a félig mocsaras terület délnyugati részénél nem találták meg ezt a réteget, így a talajt facölöpökkel erősítették meg, amelyek a száznyolcvan év alatt elkorhadtak. Az alapozás síkját így most egy speciális eljárással mélyíteni kellett. Jelentős munkát igényelt a kritikus repedések javítása, valamint az új földemék építése is. Az építkezés a statikai gondok orvoslása és az előre nem látható körülmények ellenére a tervek szerint haladt. Ráadásul a kellemes téli, kora tavaszi időnek köszönhetően már az új fű is hajt a Ludovika téren, így mihamarabb elnyerheti impozáns külsejét a főépület és a Ludovika tér együttese.

Melyek az ön napi szintű legfontosabb feladatai? Dolgozott márt hasonló területen régebben is?

Jelenleg a legfőbb feladatom a fentebb felsorolt tevékenységek koordinálása és végrehajtása, ezeken belül pedig kiemelt figyelmet fordítok az engedélyeztetési eljárásokra, a vagyongazdálkodási kérdések megvitatására, kezelésére, elsősorban a Magyar Természettudományi Múzeummal való egyeztetésekre. Egy többszereplős feladatban nagy jelentősége van a közös segítségnek, hiszen szoros függőségben állunk egymással. Tehát munkánk, sikerünk nagyban függ a másiktól, és elsősorban ez az a terület, amely állandó személyes jelenlétet és kapcsolatot kíván meg egy vezetőtől. Ami a személyes múltat illeti, ezt megelőzően ingatlanfejlesztéssel és vagyongazdálkodással foglalkoztam. Számomra a legnagyobb kihívást a közigazgatás megismerése jelentette.

Önnek, aki nap mint nap követte az építési munkálatokat, mit jelent ez az épület?

Az épületet a beruházás megkezdése előtt nem ismertem. Először nagyon romos állapotban láttam, de a kisu-gárzása már akkor megérintett. Én abban a szerencsés helyzetben voltam, hogy megszépülésének minden mozzanatát végigkísérhettem, így a felújítás életem meghatározó részévé vált. Remélem, hogy az egyetem polgárai is hasonló szeretettel és tisztelettel lépnek majd be az NKE új otthonába.

EGY ÉVIG TARTOTT A LUDOVIKA-FŐÉPÜLET FELÚJÍTÁSA

Több mint háromezer köbméter beton, húszszer folyóméternyi vezeték és többtonnányi acél. Csak néhány adat a Ludovika Főépületének renoválásáról. A nagyberuházás kivitelezésére két cég részvételével konzorcium jött létre, amely egy év alatt, határidőre készült el a munkákkal. A cég képviselői szerint az 1836 óta álló, egyes pontjain már romos és omladozó épület felújítása komoly szervezőmunkát is igényelt.

Szöveg: Túróczi Zoltán

A Ludovika főépületének renoválását a West Hungária Bau Kft. és az Épkar Zrt. közös mérnöki irodát alkotva végezte el. Együttesen is hozták meg a legfőbb döntéseket, irányították a kivitelezés folyamatát, valamint a vállalkozók és az anyagbeszállítók kiválasztását. A konzorcium munkájában együttműködő partnerként vett részt az egyetem, amely a projekt beruházójaként napi kapcsolatban állt a gyakorlati megvalósítást végző

céggel. Az NKE mellett a kiemelt beruházásokért felelős kormánybiztos hivatalának munkatársai, a műszaki ellenőrök, valamint az épület tervezői is folyamatosan kapcsolatban álltak a kivitelezővel. A napi nehézségeket, a kivitelezés során felmerült helyszíni problémák megoldását mindegyik fél a lehető legrugalmasabban, a magas szakmai követelményeknek megfelelően kezelte.

Nagy hangsúlyt fektettek a korabeli értékek megővésére.

720 köbméter téglát használtak fel a felújítás során.

A felújítás során számos feladatot kellett elvégezniük a kivitelezőknek. A munka alapját a szerződésekben és a kiviteli tervekben rögzítettek adták, valamint a gyors és gördülékeny feladatellátás érdekében heti rendszerességgel egyeztettek a felek. A konzorcium szerződött vállalatát képezte az épület teljes körű rekonstrukciója, azaz statikai megerősítése, a homlokzati nyílászárók cseréje, a homlokzatépítés, a műemlékileg kiemelt fölépcsőház, a díszterem és a kápolna restaurálása, az épületgépeszeti és az erős- és gyengeáramú rendszerek kiépítése, továbbá az épület funkciójának megfelelő bútorozás.

Mint azt a projekt indulásakor sejteni lehetett, egy műemléki épület felújítása során előre nem tervezhető munkák – mint például statikai megerősítések vagy restaurálási feladatok – is adódtak, ezeket a beruházóval és a tervezővel közösen, a véghatáridő betartása mellett, a lehető legmagasabb műszaki színvonalon valósította meg a konzorcium. Ez annak is köszönhető, hogy mindkét cég jelentős műemléki épületfelújítási referenciával rendelkezik. A beruházással párhuzamosan és azt megelőzően a West Hungária Bau Kft. a budapesti Várbazár, a győri Lloyd-palota, illetve a mosonmagyaróvári Futura műemléki épület renoválását végezte el. Az Épkar Zrt. a Ludovikát megelőzően a Pajor-kúria, az érdi Magyar Földrajzi Múzeum és a Gesztelyi-ház felújításán dolgozott, míg a projekttel párhuzamosan a hatvani Grassalkovich-kastély kivitelezési munkáit végzi.

A konzorcium a kivitelezés alatt nagy hangsúlyt fektetett az épületben megtalálható, korabeli értékek megővésére, valamint helyreállítására. Idetartozik az egyedülálló ólomüveg, az asztalösszerkeztető nyílászárók, a fémszerkezetű korlátok és a Magyar Természettudományi Múzeum raktárában megtalált korabeli csillár is. A munkálatok alatt nagy figyelmet kellett fordítani a múzeum folyamatos és zavartalan működésére, valamint az épülettel szomszédos Raoul Wallenberg Szakközépiskola és Szakiskolában folyó oktatásra. A terület lakosai nagy számban látogatják az Orczy-parkot és a környező közterületeket, az ő biztonságukat is folyamatosan szem előtt kellett tartani. A West Hungária Bau Kft. műszaki igazgatója, Dénes Balázs és az Épkar Zrt. vállalati igazgatója, Tóth József szerint azonban a legna-

gyobb kihívást a műemléki védettség, illetve a jelentős restaurátori feladatok mellett az épület volumenéből adódó szervezési teendők jelentették. A beruházás alatt mindennap legalább ötszáz fő dolgozott az épületben, a kivitelezési ütemtervnek megfelelő szakmai összetételben, így fa-, fém-, kő-, gipsz- és ólomüveg-restaurátor, valamint díszítőfestő is.

Az alábbi táblázat bemutatja, hogy mekkora mennyiségű anyagot kellett felhasználni a kivitelezés során.

FELHASZNÁLT ANYAGOK NAGYSÁGRENDJE

Beton

könnyűbeton	1 450	m ³
szerkezeti beton	2 050	m ³

Acél

falvarrás	3 830	fm
betonacél	102 225	kg
idomacél	17 265	kg

Falazat

tégla	720	m ³
habarcs	886 860	kg

Nyílászáró

homlokzat	450	db
belső	260	db

Sitt

építési törmelék	5 950	m ³
külső-belső vakolat	965	t

Erős- és gyengeáram

kábelezés	257 870	fm
-----------	---------	----

Gépészet

légttechnikai vezeték	1 220	fm
hűtés-fűtés vezeték	8 640	fm
sprinklercső	5 555	fm
víz csatorna vezeték	4 240	fm

Burkolat

hideg	6 680	m ²
meleg	6 740	m ²

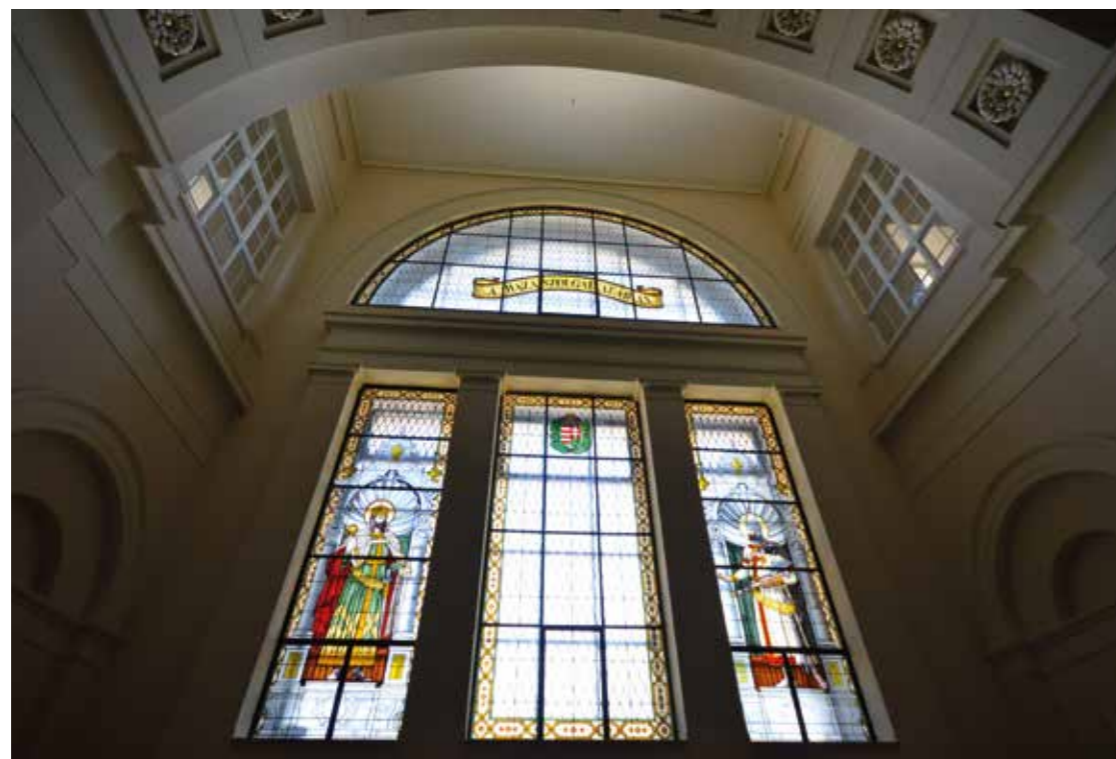
Felületképzés

festés	54 620	m ²
--------	--------	----------------

ILYEN LETT...

A felújított Ludovika Főépületet hivatalosan március 31-én adják át. Az első „lakók” április közepétől költözhetnek az impozáns épületbe.

RÉSZBEN AZ EGÉSZ

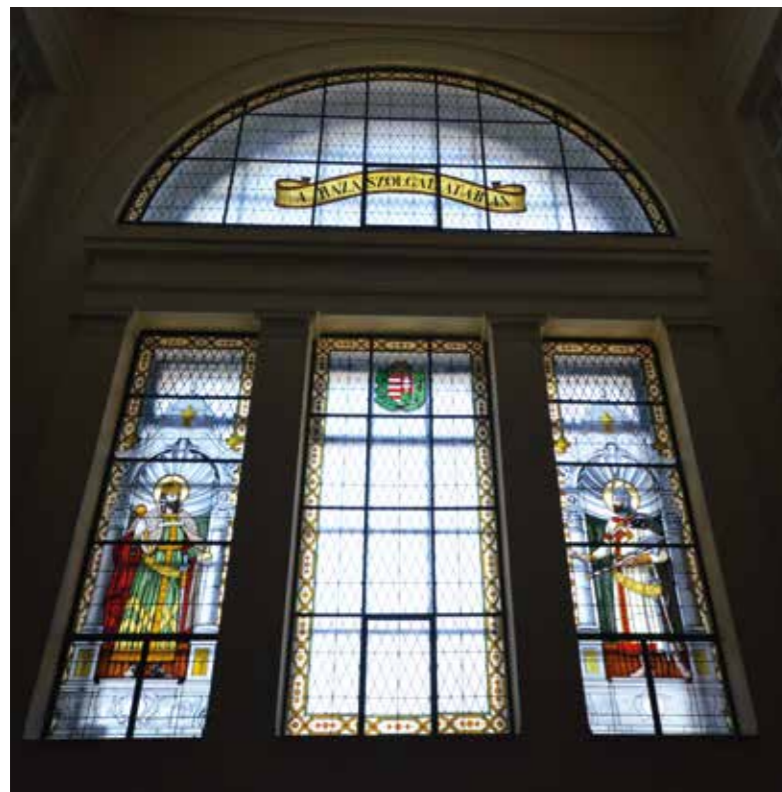
A Ludovika Főépület részei

A Pollack Mihály tervei alapján készült Ludovika Főépület egésze és annak egyes részei is történelmi jelentőségűek. Összeállításunkban érdekességeket tudhatnak meg az épület egyes helyiségeinek múltjáról és a felújításukról.

Szöveg: Kóti Gergő

A díszterem csillárját hiányos állapotban találták meg.

Díszterem

A Ludovika eredeti kialakításakor nem készült díszterem. 1872-ben Linzbauer István építész tervei alapján újították fel az épületet, ekkor egy földem kivételével jött létre a díszterem. A mennyezet alatt, körbe a falon a magyar uralkodók arcait ábrázoló szobrok sorakoznak. A mostani felújítás előtt némelyik hiányzott, de a beruházás során végül sikerült pótolni azokat is. Az archív fotókon látható volt a terem éke, egy óriási csillár, amely szintén hiányzott, és már felmerült, hogy újra meg kell tervezetni, végül hiányos állapotban ugyan, de megtalálták az eredetét.

Kápolna

Az egykori katolikus kápolna a Hősök Folyosóján keresztül közelíthető meg. 1945-től egészen a rendszerváltásig könyvtárnak és bútorraktárnak használták, utána pedig gyakran forgattak itt filmet. A főépület felújítása során teljes körűen restaurálták a kápolnát, amelynek ólomüvegét a korabeli képek alapján gyártották újra. Az üvegen Szent István és Szent László alakja jelenik meg, a felső tagozatában az egyetem jelmondata, „A Haza Szolgálatában” olvasható.

Hősök Folyosója

A Hősök Folyosóját az első világháborúban elesett ludovikások tiszteletére alakították ki Jány Gusztáv ötlete alapján, aki 1931. szeptember 1-jétől öt éven keresztül volt a Ludovika Akadémia I. főcsoportjának parancsnoka. A folyosón két főemlékmű és több patinás, fekete márványtábla őrzi annak a 339 ludovikás növendéknek a nevét és emlékét, akik a „nagy háborúban”, a haza szolgálatában veszítették életüket. Később azon évfolyamok hallgatói is emléktáblákat kaptak, akik a második világháború csatáiban estek el.

Homlokzat

A főépülettel szemben állva látható, hogy a homlokzat minden eleme a Ludovika funkcióját sugározza. Az oszlopfelek – az épület többi eleméhez hasonlóan – klasszicista stílusúak, de Mars istent ábrázolják, aki a római mito-

A homlokzat minden eleme a Ludovika funkcióját sugározza.

lógában a harc és a háború védőszentje volt. A csigák végein pedig oroszlanfejek és katonasisakok találhatók. Az ablakok ívei fölött ülő puttóalakok is kardot tartanak a kezükben. A homlokzati díszek részletei a felújítás során váltak újra láthatóvá. A beruházás eredményeképpen a korona visszakerült a timpanonban található Nagy-Magyarország-címerre, az „Mk. Honvéd Ludovika Akadémia” felirat pedig az eredeti helyére. A főbejárat fölött a Nemzeti Közszolgálati Egyetem neve olvasható.

Ludovika-emlékmű

Az emlékmű, amely most a főlépcső egyik lépcsőforduló-jában található, eredetileg az épület homlokzatán volt, és az alapkövetétel 100. évfordulójának tiszteletére állították. Középen emléktábla, felette egy Ludovika-mellszobor, a két szélén pedig egy-egy katona látható. 1945 után az emléktáblát levették a homlokzatról, ekkor került a főlépcsőházba, ahol részben átalakították. A felújítás során az eredeti állapotot helyreállították, de maradt a főlépcsőházban.

Három márványkereszt az udvaron

A főépület belső udvarán, a Hősök Folyosójának bejárata előtt látható a kövezetbe süllyesztett vörsmárvány emléktábla s előtte a három bitófa helyét jelképező, kereszt alakú berakás. A három kereszt az itt fogva tartott Noszlopy Gáspárnak és két társának állít emléket, akiket a szabadságharc leverése után, 1853-ban végeztek ki.

Vármegye címerek

A belső udvaron állva, a falakon körben Magyarország egykori vármegyéinek a címereit tekinthetjük meg.

A magyar tisztképzés első otthonát jelentő Ludovika Akadémia építésére adakozó vármegyék címereit eredeti pompájukban állították vissza a felújítás során, ráadásul azt a tizennyolc címet is sikerült elhelyezni, amelyek eredetileg nem kerültek ki a falakra. Ezzel teljessé vált a címerek sora, így mind a hatvanhárom adakozó vármegye jelképe együttesen hirdetheti azt a szellemiséget, amelynek leglényegesebb mondanivalója: a köz adakozott a köz szolgálatában.

Őrbódé

Korábban két őrbódé helyezkedett el a főépület két oldalán, amelyek már nem voltak meg a beruházás megkezdésekor. A Természettudományi Múzeum kertjében aztán rátaláltak a hajdani őrbódék néhány darabjára, amelyek azonban olyan rossz állapotban voltak, hogy már nem lehetett restaurálni azokat. Így az archív felvételek alapján új őrbódék készültek a főbejárat elé.

Az önkormányzat a kezdetektől kiállt a projekt mellett.

BŐVÜLŐ EGYETEMVÁROS, MEGÚJULÓ VÁROSRÉSZ

Beszélgetés Kocsis Máté VIII. kerületi polgármesterrel

A Ludovika Campus kialakítása újabb állomása Józsefváros újjáépülésének – ezt mondja a kerület polgármestere. Kocsis Máté szerint fontos eredmény, hogy újabb felsőoktatási létesítménnyel bővül az egyetemváros, amelynek lakói az Orczy-kert valamennyi megújult szolgáltatását igénybe vehetik majd.

Szöveg: Szőőr Ádám

Újabb felsőoktatási intézménnyel bővült egyetemvárosunk.

Józsefváros jelentősen fejlődött az elmúlt években, ennek egy újabb állomása a Ludovika Campus-beruházás, amelynek első elemét, a Ludovika-főépületet március végén adják át. Az önkormányzat hogyan vett részt a beruházás megtervezésében és a megvalósításában? Mennyire érvényesültek a kerület szempontjai?

Az önkormányzat a kezdetektől kiállt a projekt mellett. A kerületben megvalósuló Ludovika Fesztivált is minden évben támogattuk, így lesz ez idén is. Egyetlen kérésünk volt csupán a beruházás kapcsán, amelyet kiemelten fontosnak tartottunk, és amelyről már az előkészítési fázisban egyeztetünk: az Orczy-kert mint közpark továbbra is álljon nyitva a kerületi lakosok előtt, hogy megújult környezetben használhassák az újonnan létrejövő szolgáltatásokat. A kerületi főépítész vezetése alatt álló ügyosztály folyamatosan részt vett az előkészítési, tervezési és engedélyeztetési munkában. A kerület szempontjai tehát érvényesültek, hiszen a tervezés során figyelembe vették a kérésünket, és a beruházást ez alapján valósítják meg.

Mennyire van összhangban a beruházás a kerület és Budapest hagyományaival, fejlesztési elképzeléseivel?

A beruházás szoros összhangban áll a kerület elképzelésével. Egyrészt a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Ludovika Campusának kialakításával – a tizenhat megelévő mellett – újabb felsőoktatási intézménnyel bővült egyetemvárosunk, Józsefváros. Másrészt a kerületben tanuló rendvédelmi hallgatók jelenléte és a hatszáz fős

rendőrségi kollégium megépítése reményeink szerint a közbiztonságot is jelentősen növelni fogja. Természetesen folyamatosan figyelemmel kísérem az eddigi eredményeket és a projekt előrehaladását. Dr. Fűrjes Balázs kormánybiztos úr minden sarkalatos kérdésben személyesen egyeztet velünk, kikéri a kerület véleményét, és tájékoztatást ad a beruházás menetéről.

A beruházásnak nemcsak a Nemzeti Közszolgálati Egyetem számára lesz jelentős, kézzelfogható eredménye, hanem maga a városrész is megújul. A városkép hogyan változik, formálódik a beruházás eredményeképpen? Az új és felújított épületek mennyire illeszkednek a jelenlegi városképbe?

Természetesen a projekt megvalósításával az Orczy-negyed fejlesztésével kapcsolatos munka még nincs elvégezve. Tudjuk, hogy van még teendőnk a kerület ezen részén is. Ezzel a beruházással azonban elkezdődött valami, és bízunk benne, hogy mindez folytatódhat. Az a célunk, hogy a Nemzeti Közszolgálati Egyetem méltó környezetbe kerülhessen. Ha a választók újból bizalmat szavaznak nekünk, és lehetőségünk nyílik állami vagy európai uniós támogatásokra pályázni, dolgozni fogunk azért, hogy a Magdolna-negyedhez hasonló városrehabilitációs program valósulhasson meg az Orczy-negyedben is. Azt is gondoljuk, hogy az egyetem kialakításával és a több ezer hallgató megjelenésével együtt járó igények kielégítése vonzó lehet a befektetők számára.

A kerület lakói számára mit jelent konkrétan a beruházás, hogyan használhatják annak eredményeit?

A kerület lakói az Orczy-kert valamennyi megújult szolgáltatását igénybe vehetik majd, többek között a sportolásra és a szabadidő eltöltésére megépített létesítményeket és az uszodát is. A beruházással nőni fog a zöldfelületek nagysága, ez is az itt lakók komfortérzetét növeli.

Személyesen mit jelent az ön számára a fejlesztés?

Örömmel tölt el a nagy volumenű, nettó harmincmilliárd forintból megvalósuló beruházás, ilyen még soha nem volt a kerületben. Polgármesterként üdvözlöm, hogy újabb egyetem költözik Józsefvárosba, a honvédelmi és rendészeti bizottság jelenlegi elnökeként pedig kifejezetten nagy öröm számomra, hogy rendvédelmi hallgatók tanulhatnak a kerületben. A Ludovika Campus kialakítása újabb állomása Józsefváros újjáépülésének.

„...mindig bátrak, hűek, különbek, mint mások, békében és harcban a Ludovikások.”

Mi szolgálni mentünk a Ludovikára.

VISSZATEKINTÉS A MAGYAR KIRÁLYI HONVÉD LUDOVIKA AKADÉMIA DIÁKÉVEIRE

Szennay Sándor, vitéz Szepesvári Béla és a legidősebb ludovikás, vitéz békei Koós Ottó visszaemlékezései a Ludovikán eltöltött évekről.

Szöveg: Brecksok Anna, Túróczi Zoltán

A felvételi

„Jelentkeztem a Ludovikára. Az érettségi után, szeptemberben behívtak felvételire. Volt felvételi vizsga és orvosi vizsgálat. Az elméleti részben a középiskolai anyagból kellett számot adni, majd volt futás, úszás, kerékpározás.

Egy felvételiző, Hubai Miki nem tudott úszni, de beleugrott, hogy átússza azt a harminchárom métert. Majdnem megfulladt szegény, úgy mentették ki. Mondom: mi van magával? »Nem tudok úszni.« De fölverték, mert megvolt a bátorsága.” (Sz. S.)

A nevelés alapja a fegyelem és az adott szó szentsége volt.

Nevelés

„A nevelés alapja a fegyelem és az adott szó szentsége. Ha én felesküdtém, hogy holtomiglan-holtodiglan, vagy a hazáért mindhalálig, amire mi esküdtünk, akkor az úgy is volt. Mert mi nem állásba mentünk, mi szolgálni mentünk. Mi, tisztok egymás között nem azt mondtuk, hogy hol dolgozol, hanem, hol szolgálj. Erre neveltek minket, tisztakat a Ludovikán. Te vagy a legénységért, nem a legénység érted. A tábornok sereg nélkül nulla. Nem hitet, hanem realitást, azt tanítottak. Becsület, tisztesség, a hazáért mindhalálig.” (Sz. S.)

„A Ludovika Akadémia először megtanított a rendre, a tisztességre, a becsületre, az istenhitre és a haza szeretetére. A ludovikás szellem az egy ősi katonaszellem, amely nem a karrierért, hanem a hazáért el. A katona törekedik dicsőségre és elismerésre, de csak a parancs rendes, tisztességes betartása mellett.” (K. O.)

A csapatnál

„Abban az időszakban az első évfolyamot a csapatoknál kellett letölteni. Rögtön a mély vízben. Ennek az volt a célja, hogy a jövődébéli tisztok ismerjék meg azt, hogy a katonáknak mi a kötelességük. Ők is végre tudják hajtani azt, amit majd később megkövetelnek tőlük.” (K. O.)

„Az őrmester kérdezi az akadémistajelölteket: »Kinek van egy Symphoniája?« (Akkoriban ez egy kedvelt cigarettafajta volt, én is ezt szívtam). Egy hang: »Beethovennek.« Az őrmester: »Bétóven honvéd, hozzám!«” (Sz. B.)

A mindemapok

„A Ludovikán töltött idő nem hasonlított a tipikus egyetemi életre, klasszikus laktanyaélet volt. Nagy hálótermekben aludtunk. Reggel hatkor ébresztő: »Ébresztő föl!« Mindig valamelyik akadémistatárs volt az ügyeletes, aki szolgálatot látott el, ő ébresztett. Kezdetben rendszerint párnák repültek a fejéhez, hogy »minek keltesz már fel.« Aztán, amikor már szolgáltunk, természetesen engedelmességgel fogadtuk a parancsot. Ébresztő, aztán mosakodás, tisztálkodás, sorakozás, reggeli. Szabvány katonai reggeli volt: kávé vagy esetleg néha tea, legtöbbször kiadagolt vaj, lekvár meg kenyér. Délelőttönként mindig tanultunk, de sokszor délután is. Azután jöttek a gyakorlati tárgyak, nekünk lövegkezelés, géppuskakezelés... Tekintve, hogy mi tüzérek voltunk, sokat szolgáltunk a lovasoknál, a nap egy bizonyos részét a lovakal töltöttük.” (Sz. S.)

Sport

„Volt egy sportkör, a híres Ludovika Akadémia Sport Egyesület, amelyben szinte minden sportágat lehetett űzni. A többi között korcsolyázni, a budai hegyekben sielni, lovagolni (amit rendszerint a gyalogosok nyertek meg), de voltak járóversenyek, valamint műugrás és szertorna is.” (Sz. S.)

Társasági élet

„A Ludovikán nagy hangsúlyt fektettek a társasági kapcsolatok szabályainak oktatására is. Fontos volt, hogy a leendő tisztok eligazodjanak a társasági életben. A tiszt hivatás- és álláskötelmek című tantárgy keretében megtanultuk, hogyan kell viselkedni, késsel-villával enni.” (Sz. S.)

„A másik érdekes tárgyunk volt a Clair párbajködex. Nekünk, akkori hivatásos tisztoknak nemcsak lehetőségünk, hanem kötelességünk is volt bizonyos esetekben elégtételt venni egy sértésért. A tisztoknak ugyanis nemcsak személyes, hanem ún. állásbecsületüknek (»münderbecsületüknek«) is kellett lenni. Ez annyit jelentett, hogy a testületet ért sérelmet is meg kellett torolni. Ezért sajnos nyilvános helyen nem tehettük le a kardunkat (így nem is táncolhattunk). Az összes párbajnem esetén első vérig vagy végkimerülésig ment a csata. Nem az ellenfél megölése volt a cél, hanem hogy elégtételt vegyünk a sérelemért, ezért a végkimerülés igen humánus rendelkezés volt, mert a szabályok szerint jelen levő orvos bármikor megállapíthatta azt.” (Sz. B.)

A Ludovika-kör

„Az 1921-ben alakult kör az akadémia kulturális életének egyik legjelentősebb mozgatórugója volt. Az irodalmi, nyelvgyakorló, hadtudományi, képző- és iparművészeti, fényképészeti, műszaki, repülő- és ének-zene szakköröket magába foglaló szerveződés az önképzés mellett a Ludovika erkölcsi és szellemi színvonalát hivatott elősegíteni. Az utókor számára a Ludovikás Levente akadé-

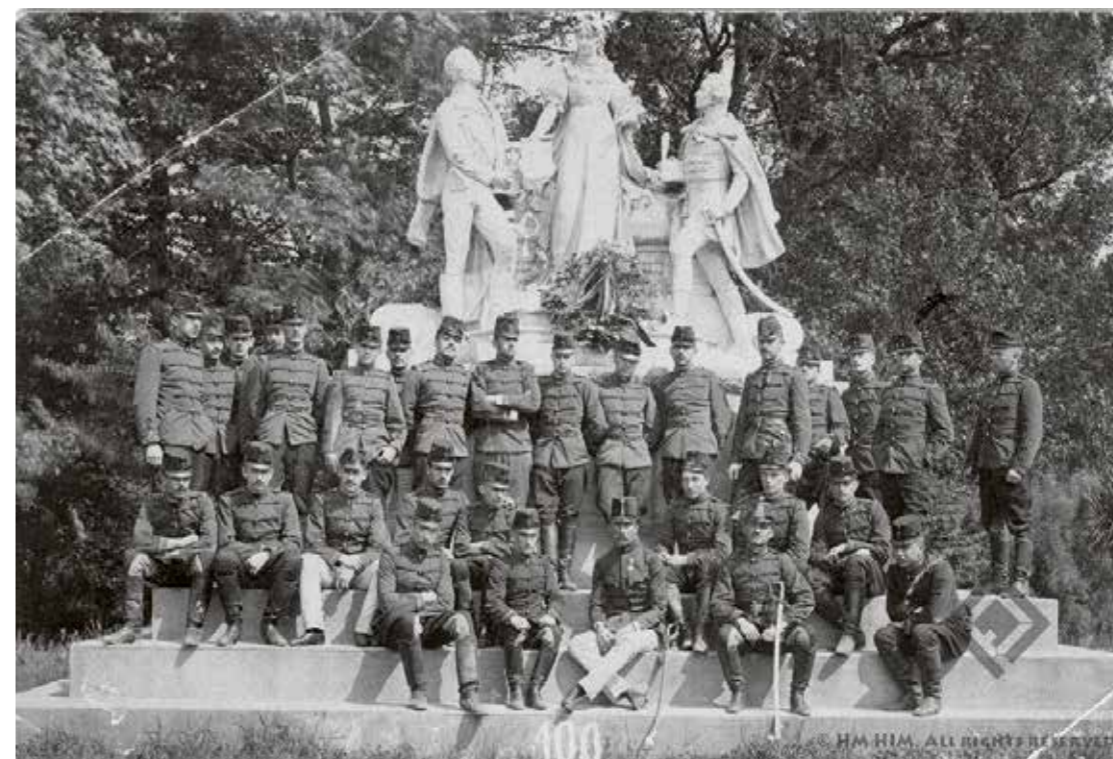
miai folyóirat őrizte meg a legtöbb emléket. A különböző rovatokban az aktualitások és a beszámolók mellett megtaláljuk a hallgatók verseit és prózai műveit is, valamint komolyabb szakmai írásokkal is találkozhatunk a közel százoldalas folyóirat hasábjait lapozgatva.” (Sz. B.)

A Ludovika Bál

„Emlékeztető napunk volt az akadémistabál. Az elmúlt tanévben 1940. február 1-jén rendezte meg a Ludovika Akadémia a budapesti farsangban szinte egyedülálló szint jelentő, elmaradhatatlan táncestélyét. A főépület földszintjének és I. emeletének több mint felét, a tantermeket, az akadémista-éttermeket, a tanári szobát díszítette fel a Levente Kör képzőművészeti szakosztálya színpompás díszítő rajzokkal, festményekkel és karikatúrákkal. Nem csoda, hogy a résztvevők tökéletesen érezték magukat a bálban. A díszteremhez tartozó teljes körfolyosón minden teremben másfajta zene szólt, így volt, ahol csak csárdás, ahol csak tangó, ahol csak keringő, foxtrott, slowfox, rumba, lambeth walk. Mindenki azt táncolhatta, amit szeretett, illetve amit tudott.” (Sz. B.)

Az avatás

„Életem legszebb napja, órája az avatás volt. Persze sóvárgó lázban égtünk, a hadnagyi egyenruhát már na-

ppokkal előbb megkaptuk. Tizenegy évi tanulás, küzdés, erőgyűjtés, szenvedés végére tettünk pontot. Az ünnepélyes eskü elmondása következett, Csáthy Dénes ifjú hadnagy búcsúzott az avatottak nevében az akadémia-tól: »Be fogjuk bizonyítani, hogy nemcsak hősiességgel, hanem hősiességgel is tudunk. Bajtársak! Mindnyájunk szívében ezek az érzések lobognak, lelkünk egyetlen szent fogadalomban egyesül, ezért ősi szokás szerint rántsunk kardot, célunkat három szóba tömörítve kiáltjuk egy szívvel, egy lélekkel: 'A hazáért mindhalálig!«” (Sz. B.)

„... a szó: »ludovikás«, átment a magyar köztudatba, összeforrt a férfiaság, a hazaszeretet és az önfeláldozó bátorság fogalmával. A Ludovika testben és lélekben, kiképzésben és szellemben egyaránt olyan tisztokat adott az országnak, akik a rájuk ruházott általános emberi és katonai erények birtokában méltán tarthattak számat a magyar haza megbecsülésére.”

Fontos volt, hogy a leendő tisztok eligazodjanak a társasági életben.

Életem legszebb napja, órája az avatás volt.

Végre lesz egy közös épületünk, aminek köszönhetően igazi egyetemmé válhatunk.

A LUDOVIKA CAMPUS HALLGATÓI SZEMMEL

A Ludovika Campus-beruházás egyik legfőbb eredménye, hogy a karok közti fizikai távolságok megszűnnek, ezáltal megvalósul a hallgatói integráció, amely a jövő közigazgatási, rendvédelmi és honvédelmi személyi állományát együttműködő közösséggé formálja. Egyetem költözik a Ludovikára, ahol hamarosan pezsgő hallgatói élet kezdődik. Várakozásaikról kérdeztük a három kar hallgatóit.

Szöveg: Brecsok Anna, Túróczi Zoltán

Mit vártok az „összeköltözéstől”, mit jelent a hallgatók számára a Ludovika Campus?

Kiss Viktória (KTK): Integrációt. Végre lesz egy közös épületünk, egy közös pontunk, aminek köszönhetően igazi egyetemmé válhatunk. Csak így alakulhat ki egy egységes közszolgálati attitűd, hivatástudat, azonos szemléletmód, amely a későbbi munkánk során fontos lehet. Másrészt az egyetemünkhöz kapcsolódó egyes tudományterületek közötti átjárhatóság és összekapcsolódás is megvalósul, s ennek köszönhetően a hallgatóság szakmai szempontú látóköre kitágul. Tehát hogy az egyes kérdésköröket több szempontból, együtt tudjuk kutatni. Ilyen jellegű volt már az az inter-szakollégiumi együttműködés, amelynek keretében a kolontári iszapkatasztrófát vizsgáltuk közigazgatási és biztonságpolitikai oldalról.

Koncz Krisztián (pénzügyőr, RTK): Mi is leginkább a tényleges integrációt várjuk. Voltak olyan közös rendez-

vényeink, programjaink, ahol a három kar egy helyen volt, az együttműködés mégsem volt zökkenőmentes. Gondoljunk csak a tavaly tavaszi félévben megrendezett közös közszolgálati gyakorlatra, amelynek során egy árvíz miatt kialakult veszélyhelyzetet kellett megoldani a jelenleg még hallgató, a jövőben azonban közszolgálati életpályát megkezdő diákoknak. Nem mindig találunk a közös nevezőt, de ez nem véletlen, hiszen mindenkinek más a napirendje, nagyon különbözőek vagyunk. Össze kell még kovácsolódnunk. Reményeim szerint ebben fog segíteni majd a közös épület.

Nagy Barnabás h. t. j. (HHK): Mivel a Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar nem költözik, mi a közösségi tereknek, de azok közül is leginkább az új sportlétesítményeknek szeretnénk hasznát venni. Ha megépül a lovarda, az uszoda, a lőtér és a sportcsarnok, az hatalmas előrelépést fog jelenteni a sport terén. Én személy szerint

Mindenki büszke lehet arra, hogy egy ilyen helyen tanulhat majd.

Jobb helyszínt nem is találhattak volna.

a vívásban vagyok érdekelt. Amikor ideérkeztem az egyetemre, akkor kezdtem vívni, és ez alatt a pár év alatt oda jutottunk, hogy nemzetközi versenyeken is részt veszünk. Ilyen és ehhez hasonló sikereknek köszönhetően már most is méltóak vagyunk a Sportos Egyetem címre, de az új campuson felépülő sportkomplexum még nagyobb lendületet adhat.

2015 őszén már költöznek a Közigazgatás-tudományi Kar és a Rendészettudományi Kar hallgatói, azonban az egyes karok szervezeti és működési kultúrája jelentősen eltérő, a hallgatók napirendjének kötöttsége, életvitel is rendkívül különböző. Mennyire fog problémát okozni az „összeköltözés”?

K. K.: Számunkra nem lesz furcsa, mert már eleve vannak a karunkon civil szakos hallgatók, akikkel könnyen össze tudjuk egyeztetni az életvitelünket. Kezdetben lehet, hogy lesznek súrlódások, hiszen a rendőrök és a katonák élete sokkal szabályozottabb, fegyelmezettebb, de hosszú távon az együttélés semmiképp sem jelenthet majd problémát. A tervek alapján az egyes karokhoz tartozó oktatási épületek, kollégiumok kellő távolságban lesznek ahhoz, hogy biztosítsák az eltérő életmódhoz szükséges szeparálódást.

K. V.: Biztonság- és védelempolitika alapszakot végeztem még a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem hallgatójaként, így civilként a saját bőrömmön tapasztaltam, hogy milyen együtt lakni hivatásos katonákkal. Voltak nehézségek, de ez nem feltétlenül az eltérő szakoknak volt köszönhető. Az együttéléshez meg kell kötni a szükséges kompromisszumokat. Egyébként is, a hallgatói integrációt nagyban megnehezíti az egyes karok közötti több kilométeres távolság. Úgy gondolom, csak úgy valósulhat meg a tényleges integráció, ha lesznek olyan közös épületek, ahol napi szinten találkozunk.

Egyelőre a Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar nem költözik, bár a kérdés még nem dőlt el véglegesen. Hogyan viszonyultok ehhez: költözétek vagy maradtatok?

N. B.: Alapvetően a Hungária körúti campuson már kialakult egy kiforrott, rendszeres életvitel. Nyilvánvaló viszont, ha a Ludovika Akadémia történelmi múltját, a tradíciókat tekintjük, akkor úgy érezzük, hogy volna ott helyünk. Reméljük, hogy a közeljövőben ez megvalósulhat. Mindenesetre már örülünk annak is, hogy a sport, a közösségi élet, az oktatás szempontjából nyitva fognak állni előttünk az egyetem új épületei. Még ha nem költözünk is, akkor is sok szállal fogunk kötődni az új campushoz. Többek között például a díszőrséget is mi fogjuk adni a főépület bejáratánál. Ez egy reprezentatív feladat lesz, amelyet mi egy új típusú szolgálatként fogunk fel. Mindenki szívvel-lélekkel készül. Számunkra fontosak az ilyen feladatok, ugyanis így megmutathatjuk, igenis van

még honvédség. Azt hiszem, az új campus részben ezt a célt is szolgálja majd.

A Ludovika Campus, valamint az Orczy-park az ideális helyszín, hogy otthont biztosítson egyetemünk számára?

K. K.: Nagyon örülünk ennek a helyszínnek, hiszen történelme szorosan kapcsolódik intézményünk szellemiségéhez. Mindenki büszke lehet arra, hogy egy ilyen helyen tanulhat majd. Külön pozitívum az épületeket körülölelő, hatalmas, zöld terület megújulása, a sportlétesítmények. Az infrastrukturális és egyéb beruházások az egész környéknek jót fognak tenni. A Farkasvölgyi út elszigeteltségéhez képest pedig számunkra a belvárosi helyszín sokkal megfelelőbb. A Rendészettudományi Kar épületei, természetesen a műemlék főépület kivételével, nincsenek túl jó állapotban. A költözés így külön öröm számunkra.

K. V.: Elvitathatatlannak a történelmi szimbólum jelentősége, jobb helyszínt nem is találhattak volna. Olyan milliót teremthet, mint a nagy egyetemek hatalmas, tiszteletet parancsoló épületei.

N. B.: Katonaként erre a kérdésre a válasz egyértelműen csak igen lehet, hiszen a Ludovika Akadémia a magyar tisztképzés történelmi jelentőségű épülete volt. A Magyar Honvédség Ludovika Zászlóalj ezen intézmény katonai hagyományait viszi tovább.

Hogyan kapcsolódik a Ludovika Zászlóalj tisztképzése a magyar királyi honvéd Ludovika Akadémia képzéséhez?

N. B.: Ami a fegyelmet, a tisztességet, a bátorságot, az erényeket illeti, mindenképpen elődeink példáját követjük. A zászlóalj alapvetően a tisztképzés intézményét viszi tovább, természetesen a kor változásaihoz igazodva. Egyre több hagyományteremtő rendezvény kerül be a naptárunkba. Ilyen például a Ludovika kávéház, ahol a Ludovika Akadémián végzetek látogatnak el hozzánk, mesélik el történeteiket, megosztják tapasztalataikat.

Hogy tudnátok röviden összefoglalni, hogy mit fog a hallgatók számára jelenteni a Ludovika Campus?

K. V.: Összetartozást. Egy olyan emblemikus épületet, amely egységet kovácsol a sokszínűségből.

K. K.: A hallgatói élet kiszélesedését, új kapcsolatok, barátságok kialakulását, amely a jelenleg még hallgató, a jövőben viszont munkatársként találkozó emberek közötti sikeres együttműködés záloga lesz.

N. B.: A jól ismert katonai erény, a bajtársiasság az, ami az egyenruhásokat egy még jobban együttműködő csapattá alakítja. A Ludovika Campus létrehozásával bajtársiasság azonban már nemcsak az MH Ludovika Zászlóalj, hanem az egyetem egész hallgatói közösségének legfőbb erényévé fog válni.

A LUDOVIKA CAMPUS-PROJEKT TOVÁBBI ELEMEI

A Ludovika történelmi főépület átadása csak a beruházás első szakaszát zárja le, hiszen számos más olyan elemmel is bővül majd a Ludovika területe, amelyek elmaradhatatlan részei egy igazi egyetemi campusnak. Az elkészült tervekben szereplő épületek, létesítmények többségének kivitelezéséről már kormánydöntés is született.

szöveg: Túróczi Zoltán

Új oktatási épület

A már elbontott Üllői úti „bazársor” helyén épül fel – várhatóan 2015 őszére – az egyetem új oktatási épülete. A huszonegyezer négyzetméter összterületű létesítmény két nagyobb (300 és 500 fős) előadóteremnek, valamint több mint hetven oktatóteremnek ad helyet. Az épület egyidejűleg négyezer hallgatót fog kiszolgálni. A Közigazgatás-tudományi Kar és a Rendészettudományi Kar dékáni hivatalainak és tanszéki irodáinak otthont adó épületben nagyobb konferenciákat is rendeznek majd, továbbá éttermet és számos közösségi teret is itt alakítanak ki.

Az NKE speciális oktatási és kollégiumi épülete

Az egyetem sajátos képzései miatt az új campus elmaradhatatlan eleme lesz a speciális oktatási és gyakorló-blokk. A húszezer négyzetméteren elterülő oktatási és kollégiumi komplexumot várhatóan szintén 2015 őszén adják majd át. Az épületet egy úton átívelő híd fogja összekötni a campusszal.

Egyetemi kollégium

A kormány 2013 decemberében döntött arról, hogy a Ludovika Campus beruházási projekt kibővül a Közigazgatás-tudományi Kar kollégiumának létrehozásával. Már idén tavasszal elkezdődik az építkezés, amely várhatóan 2015 őszén fejeződik be. A létesítmény tizen-

háromezer négyzetméteren hatszáz civil hallgatónak fog elhelyezést biztosítani. Az új oktatási épület és a kollégium között kialakul egy új, ünnepi egyetemi tér is, amely elkészültével a központi rendezvények helyszíne is lehet.

Sportlétesítmények

A Nemzeti Községi Egyetemen nemcsak az egészséges életmód részét jelenti a rendszeres testmozgás, hanem a speciális képzésben részesülők számára elvárás is a kitűnő fizikai felkészültség. A jelenleg is széles skálát kínáló paletta tovább bővül a Ludovika Campusra való beköltözéssel, sőt a sportolási lehetőségek mellett ezen a területen is elkezdődhet a közszolgálati hallgatók integrációja. A várhatóan 2015 őszére elkészülő, mint-

egy huszonháromezer négyzetméter összterületű komplexum főbb részeit a multifunkcionális sportcsarnok, az uszoda, a lőtér és a kültéri sportpályák adják. Ehhez csatlakozik majd a jelenleg is meglévő kalandpark.

Orczy-park és lovarda

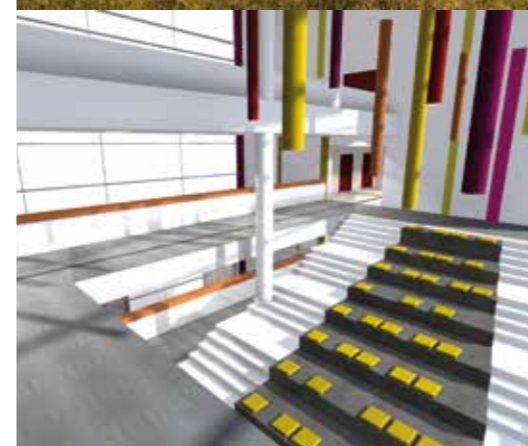
A főépület mögött található az Orczy-park, amely kiváló kikapcsolódást biztosít a belváros mindennapjainak zajtalmaitól menekülőknél. Már a beruházás megkezdése előtt is közkedvelt pihenőövezete volt a kerület lakóinak. Az átalakítás befejezését követően, amelyre előreláthatólag 2015 nyarán kerül sor, további zöld területekkel nő az eddig is huszonhat hektáron fekvő kert. A lakosságot felújított játszótér és csónakázótó várja majd, valamint a Ludovika térhez hasonlóan a park is revitalizálódik, és a közforgalom számára teljesen nyitott lesz. Itt kap helyet

egy új hallgatói központ is. A teljes átalakítás révén a Nagyváradi térnek a campushoz csatlakozó része is megújul. A felújítás érinti a Bárka Színházat is. A Ludovika Campus évtizedekkel ezelőtt a magyar öttusázás központi helyének is számított, hiszen az akadémián lehetőség volt valamennyi sportág művelésére. Ma kiemelt kormányzati cél a lovassport újbóli felvirágztatása. Ennek keretében a campuson fedeles lovarda lesz, huszonöt bokszot magába foglaló lóistállót, nyitott karámot, a campus körülvélő lovasutat és díjugrató pályát alakítanak ki.

Ludovika tér

A Ludovika főépületével egy időben adják át a főbejárat előtt található Ludovika teret. A héthektáros terület a campus előszobájaként fog funkcionálni, ezért a tervezők komoly hangsúlyt fektettek a park rendezésére, amelynek egyik fontos eleme a zöldfelület megújítása volt. A park új struktúrájában úgynevezett látványten-

gely nyílt az Üllői út felé, így a főépület teljes bejárat frontja láthatóvá vált, ez impozáns látványt nyújt az egyetemre érkezőknek. Szintén fontos technikai megoldást igényelt a parkolóhelyek kialakítása. A Ludovika térrel kapcsolatban kijelenthetjük, hogy különleges harmóniában egészítik ki egymást a felújított főépülettel.

E CIMERSOROZAT A MAGYAR VÁR-
MEGYÉK ÁLDOZATKÉSZSÉGÉNEK
EMLÉKÉT HIRDETI NEMES HAGYO-
MÁNYAINK LEGHÍVEBB ŐRE, EZER-
ÉVES TÖRTÉNELMÜNK LEGŐSIBB
SZERVEZETE. A MAGYAR VÁRME-
GYE 350.000 FORINTOT ADOTT
ÖSSZE A MAGYAR TISZTKÉPZÉS
ELSŐ OTTHONÁNAK FELEPÍTÉSÉ-
RE ÁLDOZATKÉSZ ŐSÖK MÉLTÓ
UNOKÁI AJÁNLOTTÁK FEL A HA-
GYOMÁNYTISZTELETBEN REJLŐ
NEMZETFENNTARTÓ ERŐK HA-
TÓSUGARÁBAN VÁRMEGYÉ-
JÜK CIMERÉT ÉS TÖRTÉNEL-
MI ELHATÁROZÁS
MÉGŐRÖKÍTÉ-
SÉRE.

EZEN LAPSZÁM A LUDOVIKA FŐÉPÜLET ÁTADÓ ÜNNEPSÉGE TISZTELETÉRE
2014. MÁRCIUS 31-ÉN JELENT MEG.